

**Interreg
Danube Region**

Co-funded by
the European Union

Back on Track

BACK ON TRACK OKTATÁSI MODELL

1. verzió, 2026.03.02.

Jogi nyilatkozat

Ez a tanulmány a Back on Track, az Interreg Duna Régió Program Európai Unió által társfinanszírozott projektjének támogatásával készült.

A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) nézeteit tükrözik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió álláspontját. Az Európai Unió nem vállal felelősséget értük.

A jelentés egyes részeit mesterséges intelligencia támogatásával írtuk. A kiadvány minden részét szakmai csapattagok gondosan átnézték.

Projekt alapinformációk

Támogatási megállapodás száma	DRP0200145
Acroníma	Back on Track
Full title	A vidéki területeken élő NEET-fiatalok (re)integrációjának elősegítése az oktatásba, képzésbe és munkaerőpiacra az alapkészségeik, ellenálló képességük és virtuális mobilitásuk fejlesztésével
Deliverable Száma.	O3.2
Deliverable Címe	Back on Track készségfejlesztési kísérleti program a vidéki NEET-fiatalok felhatalmazására, ellenálló képességük megerősítése és készségeik fejlesztése révén, személyre szabott tudástranszfer-megoldások révén
Szerzők	ipcenter.at GmbH, ÖJAB, NERDA, Philanthropy, SMRDA, SZ REDA, HICS, Pannon Novum, PRIZMA, DEX IC

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	5
1. Bevezetés	8
2. Vidéki NEET-fiatalok és az ellenálló képesség hiánya	10
2.1 Kik a vidéki NEET-fiatalok?	10
2.2 Strukturális és rendszerszintű akadályok a Duna régióban	11
2.3 Rugalmassági hiányosságok	13
2.4 Erősségek és regionális előnyök	14
2.5 Következmények az oktatási tervezés szempontjából	14
3. A Back on Track oktatási modell	16
3.1 Pedagógiai alapok	17
3.2 A program szerkezeti felépítése	18
3.3 Rezilienciaépítő mechanizmusok	19
4. Kísérlet és tesztelés	20
4.1 Kísérleti tervezés és megvalósítás	20
4.2 Tanulói elköteleződés és befejezési minták	21
4.3 Azonosított kihívások	24
4.4 Modell-megvonások a kísérleti projektek után	25
4.5 A modell validálása	25
4.6 A digitális tanulási környezet mint viselkedési és pedagógiai innováció	26
4.7 Mesterséges intelligencia (MI) használata	28
5. Átruházhatósági Keretrendszer	29
5.1 A replikáció alapelvei	29
5.2 Kontextuális adaptációs paraméterek	31
5.3 Ajánlott megvalósítási fázisok	36
5.4 A hatékony végrehajtás minimumfeltételei	38
5.5 Hozzáférés, fenntarthatóság és nyílt felhasználás keretrendszere	39
6 Továbbtanulási és képzési utak	40
6.1 Az önbizalom helyreállítása strukturált siker révén	40
6.2 Az alapvető készségek erősítése a képzésre való felkészültség érdekében	41
6.3 Az önhatékonyság és a tanulási stabilitás erősítése	42

6.4	Karrierorientáció és előrelépési utak támogatása.....	42
6.5	Hidak építése a szakképzés és a továbbképzési ökoszisztémák felé	43
6.6	Hozzájárulás a hosszú távú befogadáshoz.....	43
7	Következtetés.....	44
	Szójegyzék	46
	Mellékletek	51

Vezetői összefoglaló

A Back on Track Oktatási Modell egy tesztelt, reziliencia-központú keretrendszer, amelynek célja a vidéki NEET-fiatalok (re)integrációjának támogatása az oktatásba, a szakképzésbe és a foglalkoztatási utakba a Duna régióban.

Kontextus és indoklás

A vidéki NEET-fiatalok súlyos strukturális hátrányokkal néznek szembe, beleértve a korlátozott helyi munkaerőpiacokat, a digitális hozzáférésbeli hiányosságokat, a korlátozott oktatási infrastruktúrát és a társadalmi-gazdasági instabilitásnak való nagyobb kitettséget. Számos régióban a kisebbségi közösségek és a társadalmilag marginalizált csoportok aránytalanul nagy számban képviseltetik magukat a NEET-populációk között. Az oktatásból való kiesés gyakran nem az egyéni hiányosságok, hanem a felhalmozódott strukturális akadályok, a csökkent önhatékonyság és a megzavart tanulási rutinok eredménye.

A Back on Track modell mind az alapvető készségbeli hiányosságokat, mind a rugalmasságbeli hiányosságokat kezeli. Elismeri, hogy az újrabeilleszkedéshez önbizalomépítés, kezelhető tanulási struktúrák és kapcsolati támogatás szükséges.

Modellarchitektúra

Az oktatási modell hét kompetenciamodul (egyenként 25 óra) köré épül, amelyek az EKKR 3–5. szintjeihez igazodnak. Minden modul három témablokkot tartalmaz, blokkonként öt mikro-tanulási egységgel (egyenként 15–20 perc). A kialakítás a következő elveket követi:

- Moduláris EQF-hez igazított progresszió
- Forgatókönyv-alapú és valós életre orientált tanulás
- Mikrotanulás a kognitív túlterhelés csökkentésére
- Látható haladáskövetés és játékosított elemek
- Mentor által támogatott tanulás
- A rezilienciaépítő komponensek integrációja

A digitális tanulási környezet Moodle-alapú, strukturált kitöltési logikát, XP- és jelvényrendszereket, valamint mobileszközökön is elérhető kialakítást tartalmaz. A tesztelés azonban azt mutatta, hogy a technikai kifinomultság önmagában nem ösztönzi az elköteleződést. A világos struktúra, a rövid egységek és a következetes mentorálás döntőbbnek bizonyult, mint a játékos digitális funkciók.

Kísérleti és validációs

A modellt Bosznia-Hercegovinában, Bulgáriában, Magyarországon, Romániában és Szerbiában tesztelték 2025 októbere és 2026 februárja között. Összesen 51 tanuló vett részt benne, akik sokféle oktatási háttérrel és digitális kompetenciaszintet képviseltek.

Eredmények bemutatva:

- Erős tanulói elkötelezettség és 80% feletti összesített befejezési arány
- Pozitív, önértékelésen alapuló fejlődés a célzott kompetenciákban
- Megnövekedett önbizalom, jobb önszerveződés és nagyobb nyitottság a továbbképzések iránt
- A strukturált mentorálás kritikus fontossága a lemorzsolódás csökkentésében

A kísérleti fázis a digitális hozzáféréssel, a betanulási igényekkel, a kapcsolattartás összetettségével és a lokalizációs követelményekkel kapcsolatos kihívásokat is azonosította. Ezek az információk segítettek a tartalomszerkezet, a betanulási folyamatok, a mentorálási útmutatás és a technikai optimalizálás célzott finomításában.

Átvihetőség és skálázhatóság

A Back on Track modell strukturált replikációra lett tervezve. Az alapelvek – az EKKR-hez való igazodás, a mikro-tanulási architektúra, a látható fejlődés, a rugalmasság integrációja és a mentor által támogatott megvalósítás – kontextusonként változatlanok maradnak. Ugyanakkor az adaptáció olyan területeken is lehetséges, mint a nyelvi lokalizáció, a kapcsolatépítési stratégiák, a mentorálás intenzitása és a modulok priorizálása.

A megvalósítás kis léptékben, egy mentorral és korlátozott számú modullal kezdődhet, majd fokozatosan bővíthető. Ezáltal a modell hozzáférhetővé válik a különböző intézményi kapacitással rendelkező szervezetek számára.

Továbbtanulási és képzési utak

A modell erősíti az alapvető kompetenciákat a pénzügyi ismeretek, a digitális készségek, a kommunikáció, a szakmai felkészültség, a problémamegoldás, az érzelemszabályozás és a munkához szükséges angol nyelvtudás terén. Az önbizalom helyreállításával és a tanulási rutinok stabilizálásával csökkenti a formális képzési rendszerekbe való visszatérés pszichológiai akadályait.

A szakképzés közvetlen helyettesítése helyett a modell előkészítő hídként működik. Felvértezi a vidéki NEET-fiatalokat azzal az önhatékonyssággal, transzverzális készségekkel és strukturált tanulási tapasztalattal, amelyek szükségesek a szakképzés, a továbbtanulás vagy a foglalkoztatás felé való előrelépéshez.

A Back on Track oktatási modell bizonyítékokon alapuló, alacsony küszöbű és skálázható megoldást kínál a vidéki NEET-fiatalok újrabeilleszkedésére. A digitális tanulás, a kapcsolati mentorálás és a reziliencia-orientált tervezés integrálásával mind a strukturális, mind a pszichológiai akadályokra reagál.

Mivel Európa vidéki régiói továbbra is a fiatalok elvándorlásával, a digitális egyenlőtlenségekkel és a társadalmi-gazdasági bizonytalansággal szembesülnek, elengedhetetlenek a strukturált és adaptálható újrabeilleszkedési modellek. A Back on Track egy kipróbált keretrendszert biztosít, amely átvihető, lokalizálható és beágyazható a sokszínű vidéki ökoszisztémákba, hogy támogassa a fiatalokat a továbblépésben. A modell hozzájárul az egész életen át tartó tanulással, a fiatalok foglalkoztatásával, a digitális kompetenciával és a területi kohézióval kapcsolatos európai célkitűzésekhez, megerősítve a vidéki újrabeilleszkedési kezdeményezések stratégiai jelentőségét a Duna régióban.

1. Bevezetés

Az Interreg Duna Régió Program által társfinanszírozott Back on Track projektet a Duna-medence vidéki régióit sújtó tartós társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségekre válaszul indították. Ezen régiók közül sok strukturális kihívásokkal néz szembe, beleértve a korlátozott oktatási infrastruktúrát, a szűk munkaerőpiacokat, a digitális hozzáférési hiányosságokat, a demográfiai hanyatlást és a fiatalok elvándorlását. Ebben az összefüggésben **a nem tanuló, nem foglalkoztatott és nem képzett vidéki fiatalok** (NEET, Eurofund, 2022) különösen kiszolgáltatott csoportot képviselnek.

A projekt a Duna régió hatóságainak, regionális fejlesztési ügynökségeinek, nem kormányzati szervezeteinek, oktatási intézményeinek és munkaerőpiaci szereplőinek transznacionális partnerségét hozza össze. Átfogó célja a vidéki NEET-fiatalok (re)integrációjának elősegítése az oktatásba, a képzésbe és a munkaerőpiacra az alapvető készségeik, ellenálló képességük és virtuális mobilitásuk erősítésével.

Az O3.2 kimenet bemutatja a tesztelt és finomított Vissza a pályára oktatási modellt. Az O3.1-ben kidolgozott fogalmi keretrendszerre épít, és magában foglalja a Bosznia-Hercegovinában, Bulgáriában, Magyarországon, Romániában és Szerbiában végzett kísérleti tevékenységekből származó meglátásokat. Iteratív tesztelés, visszajelzésgyűjtés és strukturált értékelés révén a modell egy tantervi koncepcióból egy validált és átadható megvalósítási keretrendszerre fejlődött.

A modell kidolgozását a projekt keretében végzett igényfelmérések segítették, amelyek rávilágítottak a vidéki NEET-populációk heterogenitására és számos elidegenedési folyamat strukturális jellegére. Számos részt vevő régióban a kisebbségi közösségek és a társadalmilag marginalizált csoportok aránytalanul nagy arányban képviseltették magukat a NEET-populációk között. A digitális kompetenciahiány, a korlátozott intézményi ismeretterjesztés és a törékeny önhatékonyság visszatérő témák voltak. Ezek a megállapítások hangsúlyozták, hogy az újbóli elköteleződés többet igényel a technikai készségek elsajátításánál; önbizalomépítést, hozzáférhető tanulási struktúrákat és tartós kapcsolati támogatást igényel.

A Back on Track Oktatási Modell ezért integrálja a moduláris, az EQF-hez igazodó digitális tanulást a reziliencia-orientált pedagógiával és a strukturált mentorálással. Mikro-tanulási egységeket, forgatókönyv-alapú feladatokat, látható fejlődéskövetést és alacsony küszöbű beilleszkedési folyamatokat kombinál a részvétel kognitív és pszichológiai akadályainak csökkentése érdekében. Ugyanakkor hangsúlyozza a kontextuális rugalmasságot, lehetővé téve az alkalmazkodást a sokszínű vidéki környezetekhez.

Ez a dokumentum felvázolja a tesztelt modell pedagógiai alapjait, szerkezeti összetevőit, kísérleti eredményeit, azonosított kihívásait, finomításait és átadhatósági keretrendszerét. A Back on Track programot nem önálló e-learning kurzusként, hanem egy skálázható és adaptálható vidéki újrabeilleszkedési keretrendszerként pozicionálja, amely integrálható a szakképzési rendszerekbe, az ifjúsági támogatási ökoszisztémákba és a közösségi alapú kezdeményezésekbe.

Azáltal, hogy az alapvető készségfejlesztést a rezilienciaépítéssel és a strukturált mentorálással összekapcsolja, a Back on Track oktatási modell hozzájárul a társadalmi befogadás erősítését, a képzési felkészültség javítását és a vidéki fiatalok hosszú távú elszakadásának csökkentését célzó regionális erőfeszítésekhez.

A Back on Track Oktatási Modell összhangban van a társadalmi befogadással, az egész életen át tartó tanulással és a fiatalok foglalkoztatásával kapcsolatos kulcsfontosságú európai szakpolitikai célkitűzésekkel. Az alapvető kompetenciák megerősítésével és az újrabeilleszkedési utak támogatásával a modell hozzájárul a **szociális jogok európai pillérének alapelveihez**, különösen **a minőségi és befogadó oktatáshoz és képzéshez** való joghoz. Az EKKR-hez igazodó struktúrája támogatja az átláthatóságot és a nemzeti képesítési rendszerekbe való potenciális integrációt, míg a digitális kompetenciára és rezilienciára való összpontosítása megfelel az **Európai Készségfejlesztési Programban** és a **Digitális Oktatási Akciótervben** meghatározott prioritásoknak. A vidéki NEET-populációk megcélzásával a modell tovább hozzájárul a területi kohézióhoz és a **regionális egyenlőtlenségek csökkentéséhez** – az Interreg Duna Régió Program fő célkitűzéseivel.

2. Vidéki NEET-fiatalok és az ellenálló képesség hiánya

A 15 és 29 év közötti, **oktatásban, foglalkoztatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (NEET)**, Eurofund, 2022) sokszínű csoportot képviselnek, akiknek karrierútját az egyéni tapasztalatok és a strukturális feltételek közötti összetett kölcsönhatások alakítják. A Duna régió vidéki területein ezeket a dinamikákat gyakran felerősítik a területi egyenlőtlenségek, a korlátozott lehetőségek strukturái és a társadalmi-gazdasági kiszolgáltatottság. Míg a Duna régió egészére vonatkozóan nincsenek számadatok, az EU27-ben 2024-ben a fiatalok 11%-a volt NEET státuszban (Eurostat, 2025). A Duna régióban ez a szám magasabbnak tekinthető, a legmagasabb Romániában és Bosznia-Hercegovinában (19%, illetve 22% 2024-ben).

2.1 Kik a vidéki NEET-fiatalok?

A *NEET* kifejezés olyan fiatalokra utal, akik **nem dolgoznak, nem vesznek részt oktatásban vagy képzésben**. Széles körben használják az európai és nemzetközi szakpolitikai keretrendszerben egy olyan csoport leírására, amelyet a hosszú távú társadalmi és gazdasági kirekesztés fokozott kockázatának kitettnek tekintenek. Bár a kifejezés statisztikai kategóriaként funkcionál, nem ír le homogén populációt. Inkább a Back on Track projekt által leírtak szerint rendkívül eltérő oktatási háttérrel, életkörülményekkel, törekvésekkel és támogatási igényekkel rendelkező fiatalokat foglalja magában. Ennek a **heterogenitásnak** a megértése elengedhetetlen az olyan oktatási beavatkozások tervezésekor, amelyek célja a bevonódásuk és az önállóságuk növelése.

A vidéki NEET-fiatalok fokozott kockázatokkal néznek szembe.

Amikor a NEET státusz vidéki területeken alakul ki, a kapcsolódó kockázatok gyakran felerősödnek. Európa vidéki régiói gyakran szembesülnek strukturális kihívásokkal, amelyek alakítják a fiatalok életpályáját. Az oktatási intézmények, különösen a szakképzési (VET) intézmények, földrajzilag távol lehetnek. A munkaerőpiacok gyakran szűkebbek és kevésbé diverzifikáltak, korlátozott belépési lehetőségeket kínálva. A tömegközlekedési infrastruktúra gyenge vagy megbízhatatlan lehet, a digitális kapcsolat pedig inkonzisztens. Sok vidéki közösségben a fiatalok megfigyelik **társaik elvándorlását**, akik máshol keresnek oktatást vagy munkát, ami megerősíti azt a felfogást, hogy az érdemi lehetőségek a közvetlen környezetükön kívül rejlnek.

A NEET-té válás a körülmények felhalmozódásának eredménye.

Ebben az összefüggésben a NEET-státusz elérése ritkán egyetlen egyéni döntés vagy hiányosság eredménye. Ehelyett gyakran strukturális akadályok felhalmozódását tükrözi, valamint a megszakítás, az instabilitás vagy a csüggedés személyes tapasztalatait. A vidéki NEET-státuszt ezért tágabb társadalmi-gazdasági és területi dinamika részeként kell értelmezni. Az oktatásból való kiesés következhet az iskolai lemorzsolódásból, de előfordulhat a felső középfokú oktatásba való sikertelen átmenet, a munkaerőpiacra való belépés sikertelen kísérlete vagy a stabilitást nem eredményező ideiglenes foglalkoztatási időszakok után is.

Ugyanakkor a vidéki NEET-fiatalok rendkívül **heterogén** csoportot képviselnek. Vannak köztük **korai iskolaelhagyók**, akik tanulmányi vagy társadalmi nehézségekkel küzdöttek a formális iskolarendszerben. Mások alsó vagy felső középfokú végzettséggel rendelkeznek, de **korlátozott munkalehetőségekkel szembesülnek helyben**. Egyes fiatalok megfelelő gyermekfelügyeleti támogatás nélkül egyensúlyoznak a **gondozási feladatok** vagy a korai szülői szerep között. Mások mentális egészségügyi problémákkal, alacsony önbizalommal vagy társadalmi elszigeteltséggel küzdhetnek. **A migráns fiatalok vagy a kisebbségi közösségek tagjai** diszkriminációval és szegregációval, vagy további nyelvi vagy kulturális akadályokkal szembesülhetnek, amelyek tovább bonyolítják az oktatáshoz és a munkához való hozzáférésüket. Ez a sokszínűség hangsúlyozza a rugalmas és differenciált oktatási válaszok szükségességét a szabványosított, univerzális megoldások helyett.

A legújabb elemzések, beleértve a CEDEFOP (2025) elemzéseit is, tovább hangsúlyozzák, hogy a NEET-fiatalok nemcsak háttérjellemzőikben, hanem az oktatástól és a munkaerőpiactól való „távolságukban” is különböznek. A NEET-távolság fogalma különbséget tesz az átmenetileg elszakadt és az oktatásba vagy a munkaerőpiacra való visszatéréshez viszonylag közel álló fiatalok, valamint a hosszú távú munkanélküliség, a korai iskolaelhagyás, a társadalmi marginalizálódás vagy többszörös kiszolgáltatottsági tényező miatt strukturálisan elszakadt fiatalok között. Ez a megkülönböztetés különösen releváns vidéki környezetben, ahol a hosszan tartó inaktivitás, a korlátozott mobilitás és a korlátozott intézményi elérhetőség idővel növelheti a formális rendszerektől való távolságot. A különböző mértékű távolságok felismerése elengedhetetlen a differenciált támogatási intézkedések kidolgozásához, amelyek az egyéni kiindulópontoknak megfelelően ötvözik a készségfejlesztést, az önbizalomépítést és a mentorálást.

2.2 Strukturális és rendszerszintű akadályok a Duna régióban

Fontos kiemelni, hogy a kortárs kutatások egyre inkább megkérdőjelezzik a hiányosságokra épülő narratívákat, amelyek a NEET-fiatalokat elsősorban motivátlannak vagy ambícióhiányosnak ábrázolják. A strukturális egyenlőtlenségek, a regionális eltérések és a korlátozott intézményi ismeretterjesztés jelentős szerepet játszanak a fiatalok pályájának alakításában. Különösen a vidéki területeken a változatos karrierutakhoz való korlátozott hozzáférés és a pályaválasztási tanácsadási szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés szűkítheti az érzékelt lehetőségeket. Amikor a fiatalok ismételt blokkolt utakkal vagy rövid távú lehetőségekkel találkoznak, amelyek nem vezetnek előrelépéshez, a kapcsolatvesztés inkább a korlátozott lehetőségekre adott racionális válaszként, mintsem akarathányként jelentkezhet.

A vidéki Duna régióban ezek a dinamikák különösen hangsúlyosak. A Back on Track program igényfelmérése és kísérleti tevékenységei megerősítették, hogy a részt vevő országokban a vidéki NEET-populációkban gyakran vannak kisebbségi és marginalizált közösségekből származó fiatalok, akik a szegénység, a diszkrimináció és a korlátozott intézményi bizalom miatt halmozott hátrányokkal néznek szembe.

A digitális kirekesztés további strukturális akadályt jelent. Számos vidéki területen továbbra is korlátozott a stabil szélessávú internet-hozzáférés, és sok fiatal elsősorban az alapvető okostelefonokra támaszkodik. Az infrastruktúrális hiányosságokon túl a digitális kompetenciák és az önbizalom szintje gyakran alacsony. A strukturált online tanulási környezetekkel, a formális digitális kommunikációval és a független platformnavigációval kapcsolatos korlátozott tapasztalat tovább korlátozhatja az oktatásban és képzésben való részvételt.

A lakhatás továbbra is probléma

Továbbá az oktatás nem mindig az elsődleges szűk keresztmetszet a vidéki NEET-fiatalok életében. A lakhatási bizonytalanság, a pénzügyi bizonytalanság, a

Duna-régióbeli egyenlőtlenségek

Bár a strukturális kihívások a Duna-régióban közösek, azok megnyilvánulása változó. Ausztriában a NEET-ráták inkább a városi környezetben koncentrálódnak, és aránytalanul nagy mértékben érintik a migráns háttérű fiatalokat. Szlovákia, Magyarország és Csehország egyes részein a roma közösségek továbbra is jelentősen felülreprezentáltak a NEET-populációk között a tartós marginalizáció és az oktatási szegregáció miatt. Bulgáriában a vidékről a városba irányuló belső migráció átalakítja a fiatalok pályáját, míg Bosznia-Hercegovinában a munkaerőpiaci eltérések miatt a magasabb végzettségű fiatalok jelentős része kívül marad a foglalkoztatáson és a képzésen. Ezek az eltérések aláhúzzák az alkalmazkodóképes és a kontextusérzékeny végrehajtás fontosságát.

gondozási feladatok, az adósságok vagy a bizonytalan foglalkoztatási körülmények sürgetőbb kihívásokat jelenthetnek. Az instabil lakhatással vagy rendszertelen jövedelemmel küzdő fiatalok számára az oktatásban való részvétel nem feltétlenül tűnik a legsürgetőbb prioritásnak. Az oktatásból való kiesés ezért gyakran a szélesebb körű társadalmi-gazdasági kiszolgáltatottság következménye, nem pedig annak kiváltó oka.

Ezek a strukturális és rendszerszintű tényezők rávilágítanak arra, hogy a vidéki NEET-státusz nem redukálható az egyéni motivációra vagy képességekre. A státusz a területi egyenlőtlenségekben, a korlátozott szolgáltatási ökoszisztémákban és a társadalmi-gazdasági bizonytalanságban gyökerezik.

2.3 Rugalmassági hiányosságok

A formális képesítési hiányosságokon túl sok vidéki NEET-fiatal tapasztalja az úgynevezett ellenálló képességbeli hiányosságokat. Ezek közé tartozik a csökkent önhatékonyság, a fokozott tanulási szorongás, a megzavart tanulási rutinok és az intézményi rendszerekbe vetett bizalom csökkenése. A kikapcsolódás időszakai után a strukturált oktatásba való visszatérés ijesztőnek vagy túlterhelőnek tűnhet. Még ha vannak is programok, a pszichológiai akadályok megakadályozhatják a részvételt. Emiatt azok a beavatkozások, amelyek kizárólag a technikai készségek elsajátítására összpontosítanak anélkül, hogy az érzelmi és motivációs dimenziókat kezelnék, valószínűleg nem érnek el fenntartható hatást.

A transzverzális készségghiányok gyakran összefonódnak ezekkel a reziliencia kihívásokkal. A kommunikáció, a digitális írástudás, a pénzügyek kezelése, a szakmai készségek vagy az érzelmi önszabályozás nehézségei korlátozhatják a fiatalok azon képességét, hogy hatékonyan eligazodjanak mind a tanulási környezetben, mind a munkaerőpiacon. Fontos, hogy ezek a hiányosságok nem a potenciál hiányát jelzik. Inkább a megszakított tanulási pályákat és a támogató fejlesztő környezetekhez való korlátozott hozzáférést tükrözik. Ez a magas szintű autonóm tanulást, az összetett értékelési rendszereket vagy a tartós absztrakt elköteleződést is kritikusabb megvilágításba helyezi.

A kutatások egyre inkább hangsúlyozzák, hogy a hiányosságokra összpontosító narratívák nem ragadják meg a NEET-tapasztalatok összetettségét. Amikor a fiatalok ismételten blokkolt utakkal, rövid távú foglalkoztatási ciklusokkal vagy elérhetetlen képzési rendszerekkel találkoznak, a pályaválasztás megszüntetése racionális alkalmazkodást jelenthet a korlátozott lehetőségekhez. A hatékony oktatási válaszoknak ezért mind a készségfejlesztést, mind az újrabemlítés érzelmét és motivációs dimenzióit foglalkozniuk kell.

2.4 Erősségek és regionális előnyök

A strukturális kihívások ellenére a Duna régió vidéki közösségei jelentős erősségekkel rendelkeznek. Számos vidéki területet erős interperszonális hálózatok, generációk közötti kötelékek és közösségi szolidaritás jellemez. A fiatalok gyakran fejlesztik gyakorlati problémamegoldó képességüket, alkalmazkodóképességüket és ellenálló képességüket a korlátozott erőforrások melletti komplex társadalmi-gazdasági környezetekben való eligazodás révén.

A közösségi szolidaritás és a problémamegoldás erősségei

A Duna régiót gazdag kulturális örökség is jellemzi, beleértve a hagyományos kézművességet, a mezőgazdasági gyakorlatokat, a helyi vállalkozási modelleket és a közösségi alapú tudásátadást. Ezek a kulturális értékek hozzájárulnak az identitás kialakulásához és a hovatartozás érzéséhez, ami védőfaktorként szolgálhat a fiatalok fejlődésében. Az örökségen alapuló tevékenységek és a helyi termelési rendszerek utat nyithatnak az önfoglalkoztatás, a mikrovállalkozás és a fenntartható vidéki innováció számára.

Ezen erősségek felismerése elengedhetetlen. Az oktatási modelleknek nem a hiányosságok szempontjából kell megközelíteniük a vidéki NEET-fiatalokat, hanem a meglévő kapacitásokra, a megélt tapasztalatokra és a közösségi értékekre kell építeniük.

2.5 Következmények az oktatási tervezés szempontjából

A vidéki NEET-fiatalok megértése ezért többdimenziós perspektívát igényel. Olyan fiatalokról van szó, akik strukturális korlátok, sokszínű életkörülmények és gyakran a saját képességeikbe vetett törékeny bizalom között navigálnak. A hatékony oktatási modelleknek el kell ismerniük ezt a komplexitást. Hozzáférhető, alacsony küszöbű belépési pontokat kell teremteniük, miközben egyidejűleg strukturált fejlődést kell kínálniuk. A készségfejlesztést érzelmi biztonsággal és kapcsolati támogatással kell kombinálniuk. Mindenekelőtt a vidéki NEET-fiatalokat nem a támogatás passzív kedvezményezettjeiként, hanem olyan tehetséges egyénekként kell felismerniük, akiknek a potenciálja aktiválható, ha megfelelő lehetőségeket, útmutatást és bátorítást biztosítanak számukra.

Összefoglalva, a fent leírt tények azt sugallják, hogy a vidéki NEET-fiatalok számára hatékony oktatási modelleknek többdimenziósoknak kell lenniük. Csökkenteniük kell a

belépési korlátokat, miközben strukturált előrehaladást kínálnak. Működniük kell korlátozott digitális hozzáférés és heterogén oktatási háttér mellett is. Foglalkozniuk kell mind a transzverzális készségfejlesztéssel, mind az érzelmi ellenálló képességgel. Integrálniuk kell a mentorálást és a bizalomépítő elemeket az intézményi elidegenedés ellensúlyozása érdekében. És alkalmazkodóképesnek kell maradniuk a Duna-medencén belüli különböző regionális kontextusokban.

A Back on Track Oktatási Modellt ezen körülményekre válaszul fejlesztették ki. Alapja az a felismerés, hogy a vidéki NEET-fiatalok képesek eligazodni a strukturális korlátok között. A moduláris készségfejlesztés, a mentorált tanulás és a rezilienciaépítés komponenseinek egy hozzáférhető digitális keretrendszeren belüli kombinálásával a modell realiztikus és felhatalmazó utakat kíván teremteni a továbbképzés, az oktatás és a foglalkoztatás felé.

3. A Back on Track oktatási modell

A Back on Track Oktatási Modellt a fejezetben vázolt realitásokra adott strukturált válaszként fejlesztették ki. Felismerve a Duna régió vidéki NEET-fiatalai által tapasztalt többdimenziós akadályokat, a modell a pedagógiai elméletet, az empirikus igényfelmérést és az iteratív kísérleti projekteket egy koherens és átadható keretrendszerbe integrálja.

A modell kidolgozása szisztematikus és bizonyítékokon alapuló megközelítést követett. Két fő alapelv vezérelte a tervezést: a bevett oktatási modellek áttekintése és a Back on Track projekt keretében azonosított vidéki NEET-fiatalok sajátos igényeinek átfogó elemzése. Az elméleti alapok és a terepen szerzett ismeretek ötvözésével az így létrejövő modell az elérhetőség, a rugalmasság, a rezilienciaépítés és a mérhető készségfejlesztés egyensúlyára törekszik.

A részletes tantervi struktúra és a tanulási eredmények a Vissza a pályára tantervben (1. melléklet) található, míg ez a fejezet az alapul szolgáló oktatási modellre összpontosít.

Modellfejlesztési megközelítés

A Back on Track Oktatási Modell kialakítása a Design Council Double Diamond keretrendszerét (2015) követte, biztosítva a strukturált és iteratív fejlesztési folyamatot.

Felfedezés fázisában az A1.2 tevékenység keretében végzett kutatási tevékenységek a részt vevő országokban élő vidéki NEET-fiatalok tapasztalatait, akadályait, motivációit és törekvéseit vizsgálták. Ezeket az eredményeket kiegészítette a releváns oktatási megközelítések áttekintése, beleértve a kompetenciaalapú oktatást, a konstruktivista tanulást, a kevert tanulást, a tapasztalati tanulást és a nem formális oktatási módszertanokat.

Meghatározás fázisban azonosították a főbb tervezési követelményeket. Ezek közé tartozott a rugalmasság, a személyre szabás, a korlátozott digitális készségekkel rendelkező tanulók számára való hozzáférhetőség, az alacsony küszöbű belépési pontok, az országok közötti skálázhatóság és az online oktatásra való alkalmasság. Ugyanakkor az önálló tanulás és a kognitívan komplex értékelési rendszerek iránti magas igényeket potenciális kirekesztési kockázatként azonosították, és ezért elkerülték.

Fejlesztési fázisban hét moduláris online tanulási programot hoztak létre és strukturáltak az EKRR 3–5. szintjein. Az igényfelmérési adatok tematikus és klaszterelemzéséből származó perszónák megalapozták a forgatókönyv-tervezést és a tanulási útvonalakat.

Megvalósítási fázis a tesztelésből, a mentor visszajelzéséből, a tanulók értékeléséből és az iteratív finomításból állt. A tesztelt és továbbfejlesztett komponenseket a jelen dokumentumban bemutatott Back on Track oktatási modellbe egyesítették.

3.1 Pedagógiai alapok

A Back on Track oktatási modell nem egyetlen pedagógiai doktrínát alkalmaz. Ehelyett a bevett oktatási megközelítések kiegészítő elemeit integrálja a vidéki NEET-tanulók sajátos igényeinek kielégítése érdekében.

A kompetenciaalapú oktatásból kiindulva a modell **egyértelmű eredményorientáltságot** és fejlődési logikát alkalmaz. A tanulók az **EKKR 3-5. szintjeihez igazodó** strukturált készségcsoportokon keresztül haladnak előre, biztosítva az átláthatóságot és az összehasonlíthatóságot a különböző kontextusok között.

A konstruktivista és tapasztalati tanulási elvek olyan **forгатókönyv-alapú feladatok** alkalmazását vezérlik, **amelyek a tanulási tartalmat a vidéki környezetre vonatkozó valós élethelyzetekhez kapcsolják**. A modellt különösen a **szociális konstruktivista perspektívák** befolyásolják, amelyek hangsúlyozzák, hogy a tudás interakció, párbeszéd és kontextualizált tapasztalatok révén konstruálódik, nem pedig passzívan kerül átadásra. A tanulók aktívan foglalkoznak a problémákkal, reflektálnak a tapasztalataikra, és a tudást gyakorlati kontextusokban alkalmazzák.

1. táblázat: A meglévő oktatási modellek és példák áttekintése.

Oktatási modell	Leírás	Példák
Konstruktivista modell	A tanulók aktívan építik tudásukat azáltal, hogy új fogalmakat kapcsolnak korábbi tapasztalataikhoz felfedezés, együttműködés és reflexió révén.	Egy projektmenedzsment kurzus, ahol a tanulók egy próbaprojektet terveznek, olyan fogalmakat alkalmaznak, mint az ütemtervek és a költségvetések, és csapatként megvitatják a stratégiákat és a reflexiókat.
Kompetencia alapú oktatás (CBE)	A hangsúly a specifikus készségek saját tempójú elsajátításán van, ahol a tanulók csak a jártasság bizonyítása után haladnak előre.	Egy informatikai támogatási program, ahol a tanulók csak az olyan alapvető feladatok elsajátítása után lépnek tovább a haladó hibaelhárítási technikákra, mint a hardverproblémák diagnosztizálása és a szoftvertelepítések.
Vegyes tanulási modell	Az online forrásokat személyes foglalkozásokkal ötvözi, lehetővé téve a hallgatók számára, hogy saját tempójukban, digitálisan	Egy munkahelyi képzési program, ahol az alkalmazottak online modulokat teljesítenek az ügyfélszolgálati alapelvekről, és

	kommunikáljanak és személyes interakciókban működjenek együtt.	személyes szerepjátékokban vesznek részt, hogy gyakorolják a nehéz ügyfélkapcsolatok kezelését.
Tapasztalati tanulás	A közvetlen tapasztalatokon keresztüli tanulásra összpontosít, majd reflexióra.	Vezetői fejlesztő kurzus, ahol a résztvevők csoportos tevékenységeket vezetnek, konfliktusokat kezelnek, és reflektálnak hatékonyságukra moderált beszélgetések során.
Nem formális tanulás (Erasmus+)	A gyakorlati készségek és a soft skillek fejlesztésére összpontosít önkéntes, rugalmas tevékenységek révén, gyakran közösségi alapú környezetben	Ifjúsági csereprogram, amely az interkulturális kommunikációra összpontosít, ahol a résztvevők együttműködésen alapuló workshopokon, csapatépítő gyakorlatokon és kulturális előadásokon vesznek részt kommunikációs és vezetői készségeik fejlesztése érdekében.

A kevert tanulás és a nem formális oktatás elemei tükröződnek a digitális, önálló ütemben haladó modulok mentorált útmutatással, valamint reflektív és önértékelő gyakorlatokkal való integrációjában. Ez a kombináció csökkenti az elszigeteltséget és erősíti az elszámoltathatóságot, miközben megőrzi a rugalmasságot.

A differenciált oktatási elvek irányítják a rövid, moduláris tanulási egységek (15–20 percesek) tervezését, amelyek csökkentik a kognitív túlterhelést, és lehetővé teszik a tanulók számára, hogy saját tempójukban haladjanak.

A modell tehát az eredményorientáltságot, a tapasztalati relevanciát, a hozzáférhetőséget és a kapcsolati támogatást egy koherens pedagógiai keretrendszeren belül ötvözi.

3.2 A program szerkezeti felépítése

A Back on Track program hét készségfejlesztő modulra tagolódik, amelyek mindegyike 3, egyenként körülbelül **25 órás tanulási szintet** foglal magában. Ezek a modulok a pénzügyi ismereteket, az érzelmi intelligenciát és az önmenedzsmenst, a digitális ismereteket, a kommunikációt és az együttműködést, a problémamegoldást és a kritikai gondolkodást, a szakmai készségeket, valamint a munkához szükséges angol nyelvtudást ölelik fel. A szintek a kezdő szinttől (pl. EQF 3. szint) a haladó szintig (pl. EQF 5) terjednek.

Minden modul három tematikus témakörre oszlik. Minden blokkon belül öt mikro-tanulási egységet terveztek, amelyeket 15–20 percen belül el lehet végezni. **Ez a moduláris felépítés fokozatos haladást, rugalmas ütemezést és csökkentett kognitív terhelést tesz lehetővé.** Az összes modul, témakör, tanulási egység, tanulási

eredmény és az EKKR-hez való igazodás részletes áttekintése az 1. mellékletben található (Back on Track tanterv, 3.1.2. verzió).

A tananyag egy mobil-első Moodle platformon keresztül érhető el, amelyet korlátozott digitális infrastruktúra melletti akadálymentesítésre terveztek. A platform felépítése tükrözi a pedagógiai logikát, és a tanulókat világosan sorrendbe állított, mégis adaptálható tanulási utak mentén vezeti.

Persona-alapú tervezés tovább erősíti a tanulói relevanciát. A kitalált, de kutatásokon alapuló karakterek, mint például Amir, Mila vagy Réka, változatos kiindulópontokat és élethelyzeteket tükröznek, lehetővé téve a tanulók számára, hogy realiztikus narratívákkal és kihívásokkal azonosuljanak. A tanulói perszónák teljes leírását és fejlődési logikájukat az 1. melléklet (Vissza a pályára tanterv és perszóna keretrendszer) tartalmazza.

3.3 Rezilienciaépítő mechanizmusok

A Back on Track oktatási modell meghatározó jellemzője, hogy a rezilienciaépítő elemeket explicit módon integrálja a készségfejlesztés mellé.

Érzelmi bejelentkezések a modulok elején arra ösztönzik a tanulókat, hogy reflektáljanak jelenlegi állapotukra, és **normalizálják a tanulással kapcsolatos szorongásaikat**. A forgatókönyv-alapú feladatok valós kihívásokat szimulálnak, lehetővé téve a tanulók számára, hogy pszichológiailag biztonságos környezetben gyakorolják a problémamegoldó stratégiákat.

Mikrotanulási egységeket úgy terveztek, hogy gyakori sikerélményeket teremtsenek, megerősítsék az **önhatékonyt** és csökkentsék a kudarctól való félelmet. Az **irányított reflexiós tevékenységek** segítik a tanulókat az újonnan elsajátított készségek összekapcsolásában a személyes célokkal és a jövőbeli utakkal.

A modell kulcsfontosságú eleme a **mentorálás**. A mentorok bátorítást, tisztázást és érzelmi támogatást nyújtanak, áthidalva a szakadékot a digitális, önálló ütemű tanulás és a kapcsolati bizalomépítés között. Ez a kevert struktúra a 2. fejezetben azonosított készségbeli és ellenálló képességbeli hiányosságokat egyaránt kezeli.

4. Kísérlet és tesztelés

A kísérleti fázis célja a digitális tanulási környezet és az integrált mentorálási megközelítés értékelése volt, különös tekintettel a vidéki NEET-fiatalok számára való hozzáférhetőségre, a rezilienciaépítő hatásokra és a továbbtanulás vagy képzés felé való előrelépési potenciálra.

4.1 Kísérleti tervezés és megvalósítás

A kísérleti projektet **négy hónap alatt**, 2025 októbere és 2026 februárja között végezték öt részt vevő Duna régióbeli országban, például **Bosznia-Hercegovinában, Bulgáriában, Magyarországon, Romániában és Szerbiában**, vidéki és félvívidéki környezeteket bevonva, változatos társadalmi-gazdasági körülmények között. A résztvevőket helyi partnereken, közösségi szervezeteken és ifjúsági támogató struktúrákon keresztül toborozták. Különös figyelmet fordítottak azoknak a fiataloknak az elérésére, akik nem voltak aktívan bekapcsolódva a formális oktatási vagy foglalkoztatási rendszerekbe.

Minden országban két modult teszteltek három EKKR-szinten, így nyelvi változatonként hat elérhető kurzusszint jött létre. Az 51 résztvevő közül 43 tanuló **legalább egy teljes kurzusszintet elvégzett**, ami **több mint 80%-os** teljesítési arányt jelent. Továbbá 11 tanuló, azaz körülbelül **20%, mind a hat elérhető kurzusszintet elvégezte** a saját nyelvén, ami a teljes kísérleti ciklus alatt folyamatos elkötelezettséget mutatott.

A résztvevőket helyi partnereken, közösségi szervezeteken, ifjúságsegítőkön és informális közösségi hálózatokon keresztül toborozták. Minden régióban proaktív tájékoztatásra volt szükség, mivel sok potenciális résztvevő nem volt regisztrálva a foglalkoztatási szolgálatoknál, és nem keresett aktívan képzési lehetőségeket. A helyi szereplőkön keresztüli bizalomépítés elengedhetetlennek bizonyult, különösen a korlátozott intézményi részvétellel rendelkező közösségekben. Bizonyos esetekben a kezdeti személyes találkozók jelentősen növelték a beiratkozást és a korai megtartást. A végső csoport 51 tanulóból állt, akiknek profilja tükrözte a 2. fejezetben leírt heterogenitást, beleértve a **marginalizált közösségekből** származó fiatalokat, a **megszakított tanulmányi** pályájú egyéneket, a **munkaerőpiaci illeszkedés hiányával küzdő, elbátortalanodott fiatalokat**, valamint a digitális kompetencia különböző szintjével rendelkező résztvevőket.

A kísérleti projekt kevert megvalósítási modellt követett. A szélesebb körű formális oktatási háttérrel (általában 12 év vagy több iskolai végzettséggel) rendelkező tanulók elsősorban önálló ütemben végezték el a modulokat, míg a kevesebb év formális oktatással (körülbelül 4-5 év) rendelkező tanulókat strukturált, mentor által kísért tanulás keretében támogatták. A rendszeres mentor-interakció, a visszajelzések gyűjtése kérdőívek és reflexiós gyakorlatok segítségével, valamint az elköteleződési minták folyamatos nyomon követése a folyamat szerves részét képezte.

A mentorok központi szerepet játszottak a tanulók támogatásában, a feladatok tisztázásában, a kitartás ösztönzésében és a részvétel érzelmi akadályainak kezelésében. Ahol a mentorral való kapcsolattartás ritkább volt, ott a lemorzsolódási arányok nőttek, ami arra utal, hogy a modell kapcsolati komponense döntő szerepet játszik az elköteleződés fenntartásában. Ezek az eredmények megerősítik, hogy a digitális mikro-tanulás önmagában nem elegendő a célcsoport számára; a mentorok által támogatott támogatás továbbra is elengedhetetlen.

A legalább egy teljes kurzusszintet elvégző tanulók viszonylag magas aránya azt jelzi, hogy egy moduláris, reziliencia-orientált megközelítés sikeresen újra bevonhatja azokat a fiatalokat, akik korábban kikerültek a formális oktatási rendszerekből. Már a részleges elvégzés is jelentős lépést jelentett a tanulási rutinok és az önhatékonyság újjáépítése felé, összhangban a modell azon célkitűzésével, hogy fokozatosan visszatérjenek a strukturált oktatási és képzési utakra.

4.2 Tanulói elköteleződés és befejezési minták

Összességében a kísérleti program azt mutatta, hogy a vidéki NEET-tanulók hajlandóak részt venni a strukturált online tanulásban, amennyiben megfelelő támogatási mechanizmusok állnak rendelkezésre. A képzés elvégzési mintái országonként és egyéni kontextusonként eltérőek voltak, tükrözve az eltérő kiindulási pontokat, digitális felkészültségi szinteket és társadalmi-gazdasági stabilitást. A kísérleti fázisban 51 tanuló vett részt a programban, aminek eredményeként 150 kurzusra iratkoztak be, és 123 kurzust teljesítettek (82%-os elvégzési arány). 43 tanuló (**82%**) elvégezte a moduljának legalább 1. szintjét (ami 25 óra tanulást jelent). Több tanuló több szintet is elvégzett, néhányan pedig mindhárom EQF-hez igazodó szinten haladtak a kiválasztott modulokon belül. 11 tanuló (20%) mind a 6 elérhető kurzusszintet elvégezte (lásdTáblázat1).

Táblázat1: Kurzusokon való részvétel és megtartások országonként és szintenként

Ország	Szint	Elkezdett kurzusok	Befejezett kurzusok	Teljesítési arány
Bosznia és Hercegovina (BA)	L1	24	24	100%
	L2	23	23	100%
	L3	22	18	82%
Magyarország(HU)	L1	20	18	90%
	L2	6	5	83%
	L3	2	1	50%
Románia (RO)	L1	30	17	57%
	L2	3	2	67%
	L3	1	0	0%
Szerbia (SR)	L1	7	4	57%
	L2	4	4	100%
	L3	4	4	100%
Bulgária (BG)	L1	4	3	75%
	L2	0	0	
	L3	0	0	
Összes		150	123	82%

A befejezési arányok különösen magasak voltak Bosznia-Hercegovinában, ahol **az 1. és 2. szint 100%-os megtartást** ért el. Ezzel szemben Romániában és Magyarországon a magasabb szinteken tapasztalt alacsonyabb befejezési arányok a tanulók felkészültségében és társadalmi-gazdasági stabilitásában mutatkozó kontextuális különbségeket tükrözik. Ezek a mintázatok igazolják a modell differenciált EKKR-szintek szerinti szerkezetét.

A képzés elvégzési mintázatai országonként és szintenként eltérőek voltak, tükrözve a tanulók felkészültségében mutatkozó különbségeket és a helyi társadalmi-gazdasági körülményeket. **Az 1. szintű modulok következetesen mutatták a legmagasabb megtartási arányokat az összes országban, ami megerősíti, hogy alkalmasak a hosszabb távon tanuló NEET-fiatalok újrabeilleszkedését elősegítő eszközként. A**

magasabb szintű modulok (EQF 4-5) erősebb teljesítményt mutattak a stabilabb oktatási háttérrel és erősebb mentortámogatási struktúrákkal rendelkező tanulók körében. Ezek az eredmények igazolják a Back on Track oktatási modell differenciált, szintalapú architektúráját.

A kurzus utáni önértékelési adatok erős kompetencia-növekedést mutatnak. Bosznia-Hercegovinában a tanulók 81%-a számolt be arról, hogy magabiztosan tudja alkalmazni az új ismereteket; Romániában ez a szám elérte a 89%-ot. Még a kiszolgáltatottabb helyzetekben, például Magyarországon és Bulgáriában is, a résztvevők közel fele számolt be az újonnan megszerzett készségek magabiztos alkalmazásáról (lásdTáblázat2).

Táblázat2: A tanulók kurzus utáni önértékelése a kompetenciafejlesztésekről (EQF-hez igazodó modulok)

Ország	Még nem Kicsit Igen, Magabiztosan		
Bosznia és Hercegovina	0%	19%	81%
Románia	2%	9%	89%
Magyarország	10%	44%	46%
Szerbia	3%	31%	66%
Bulgária	0%	36%	64%

A tanulók arról számoltak be, hogy a megszerzett készségeket azonnal és valós körülmények között is alkalmazták, beleértve az álláspályázatok benyújtását, az interjúkra való felkészülést, az önéletrajzok írását, a háztartási költségvetések megszervezését és a családtagok digitális feladatokban való támogatását. Több résztvevő is kezdeményezett vállalkozói tervezési folyamatokat. Ezek a viselkedési mutatók arra utalnak, hogy a modell nemcsak a tudásszerzést, hanem a gyakorlati aktiválást is támogatja.

A forgatókönyv-alapú feladatokat és a valós élethelyzetekre vonatkozó releváns ismereteket tartalmazó modulok magasabb elköteleződési arányt mutattak az absztraktabb tartalmakhoz képest. A rövid mikrotanulási egységeket (15–20 perc) pozitívan fogadták, különösen azok a tanulók, akiknek zavart a figyelmük, vagy instabil napi rutinjuk volt.

A mentorálás integrálása kritikus sikertényezőnek bizonyult. A tanulók következetesen arról számoltak be, hogy a mentorral való kapcsolat növelte a motivációt, az elszámoltathatóságot és az önbizalmat. Azokban az esetekben, ahol a mentorral való interakció korlátozott volt, a lemorzsolódási arányok általában nőttek, ami kiemeli a

kapcsolati támogatás fontosságát a modellen belül. A partnerországokban a mentorjelentések megerősítik, hogy a kapcsolati támogatás jelentősen befolyásolta a tanulók megtartását és a tanulmányok befejezését. Ahol következetesen strukturált mentorálást biztosítottak, a lemorzsolódási arányok csökkentek, és a tanulók erősebb önbizalom-fejlődést és tartós elkötelezettséget mutattak.

4.3 Azonosított kihívások

A kísérleti fázis feltárta azokat a strukturális és működési kihívásokat, amelyek fontos információkkal szolgáltak a modell finomításához és átadhatóságának megerősítéséhez.

A digitális hozzáférés korlátozottsága bizonyos vidéki környezetben, különösen ott, ahol nem állt rendelkezésre stabil szélessávú internet. A tanulók jelentős része kizárólag okostelefonokra támaszkodott, és egyes esetekben a háztartásokon belül is megosztott eszközöket használt. Ezek a körülmények megerősítették a mobilközpontú tervezés és a technikai egyszerűség szükségességét.

A kezdeti bevezetés a vártnál több útmutatást igényelt, különösen az alacsony digitális írástudással rendelkező vagy a strukturált online tanulási környezetekkel kapcsolatos kevés korábbi tapasztalattal rendelkező résztvevők esetében. Ez rávilágított a strukturált bevezető ülések és a platformnavigáció fokozatos megismerésének fontosságára.

Kognitív túlterhelés akkor jelentkezett, amikor a tanulási egységeket túl sűrűnek vagy szöveg-nehéznek érezték. A megszakított tanulási pályájú tanulók nagyobb érzékenységet mutattak az absztrakt vagy hosszabb tartalomra. Ez a felismerés a tartalom mennyiségének, a sorrendnek és a forgatókönyv-alapú elemek megerősítésének későbbi módosításait eredményezte.

A társadalmi-gazdasági instabilitás, beleértve a lakhatás bizonytalanságát, a rendszertelen foglalkoztatást és a gondozási feladatokat, befolyásolta egyes tanulók részvételének következetességét. Ezek az eredmények megerősítik, hogy az elköteleződési akadályok gyakran strukturálisan beágyazottak, nem pedig motivációs jellegűek, és hogy a rugalmasság és a mentorok reagálóképessége a hatékony újrabevonási modellek elengedhetetlen elemei.

4.4 Modell-megvonások a kísérleti projektek után

A kísérleti fázis empirikusan validálja a Back on Track oktatási modellt, mint megvalósítható és kontextusérzékeny keretrendszert a Duna régió vidéki NEET-populációi számára.

A magas kurzuselvégzési arány (összesen 82%), az EKKR-szintek közötti differenciált elköteleződés és az országok közötti erős, önbevalláson alapuló kompetenciafejlesztés azt mutatja, hogy a modell hatékonyan egyensúlyoz a hozzáférhetőség és a fejlődés között. A moduláris mikro-tanulás, a forogatókönyv-alapú feladatok és a strukturált mentorálás integrációja különösen hatékonyak bizonyultak a különböző kiindulópontú tanulók elköteleződésének fenntartásában.

Fontos kiemelni, hogy a készségfejlesztésre és a rezilienciaépítésre irányuló együttes hangsúlyt koherens pedagógiai megközelítésként validálták. A résztvevők megnövekedett önbizalomról, javuló önszerveződésről és a további képzési vagy foglalkoztatási utak iránti nagyobb nyitottságról számoltak be. A mentorok megfigyelései megerősítették az önhatékonyság és a tanulási stabilitás látható növekedését.

Míg a különböző nemzeti környezetekben történő megvalósításhoz továbbra is szükség van a kontextuális adaptációkra, az alapelvek – a modularitás, a differenciálás, a kapcsolati támogatás és a mobil elérhetőség – átvihetőnek bizonyultak a különböző vidéki környezetekben.

A tesztelési fázis tehát megerősíti, hogy a Back on Track oktatási modell egy skálázható és adaptálható keretrendszer, amely képes támogatni a vidéki NEET-populációk újbóli bevonódását és előrehaladását.

4.5 A modell validálása

A kísérleti fázis megerősítette, hogy egy moduláris, mentor által támogatott, reziliencia-orientált oktatási modell megvalósítható és releváns a Duna régió vidéki NEET-populációi számára. Míg a különböző nemzeti környezetekben való megvalósításhoz továbbra is szükség van a kontextuális adaptációkra, az alapelvek átvihetők a különböző vidéki környezetekbe.

Fontos kiemelni, hogy a készségfejlesztés és a rezilienciaépítés integrációját kombinált megközelítésként validálták. A tanulók nemcsak gyakorlati kompetenciákat fejlesztettek, hanem megnövekedett önbizalomról, jobb önszerveződésről és a további oktatási vagy képzési utak iránti nagyobb nyitottságról is beszámoltak.

A tesztelési fázis tehát empirikus támogatást nyújt a Back on Track oktatási modellhez, mint egy skálázható és adaptálható keretrendszerhez, amelynek célja a vidéki NEET-fiatalok újbóli bevonása és előmenetelük támogatása.

4.6 A digitális tanulási környezet mint viselkedési és pedagógiai innováció

A Back on Track oktatási modellt egy mobil-első Moodle-alapú tanulási platformon keresztül valósítják meg (<http://hu.moodle.backontrack-project.eu/>), amelyet szándékosan nem pusztán tartalomtárként, hanem strukturált viselkedésalapú tanulási környezetként terveztek.

A platform architektúrája tükrözi a modell pedagógiai logikáját. A modulok egyértelműen egymás után sorolt EKKR szintekbe, témakörblokkokba és rövid mikro-tanulási egységekbe (15–20 perc) vannak szervezve, lehetővé téve a tanulók számára, hogy látható és kezelhető fejlődést tapasztaljanak. Ez a struktúra különösen fontos volt a vidéki NEET-tanulók számára, akik tanulási szorongással vagy alacsony tanulmányi önbizalommal küzdhetnek.

A platform egyik központi újítása a világos haladáskövetésre és az azonnali visszajelzésre helyezett hangsúly. A tanulók folyamatosan nyomon követhetik fejlődésüket vizuális teljesítési mutatók, szintjelzők és felhalmozott eredmények segítségével. Ez az átláthatóság erősíti az önhatékonyt és csökkenti a tanulási elvárásokkal kapcsolatos bizonytalanságot.

Platform jellemzői

Az interaktív elemeket előnyben részesítették a passzív olvasással szemben. Az emberi erőforrások fejlesztésén (H5P) alapuló tevékenységek, kvízek, forgatókönyv-szimulációk és reflektív kérdések aktív elköteleződést teremtenek a tartalommal szemben. Az azonnali visszajelzési mechanizmusok lehetővé teszik a tanulók számára, hogy valós időben kijavítsák a félreértéseket, így az értékelés egy tanulástámogató eszközzé, nem pedig egy értékelési akadálytá alakul.

A játékosítás elemeit szelektíven integrálták a motiváció fokozása érdekében, anélkül, hogy a tanulási folyamatot trivializálnák. A Level Up bővítmény strukturált fejlődési láthatóságot biztosít, míg a jelvények és tanúsítványok elismerik a mérföldköveket és a modulok elvégzését. Ezek a funkciók támogatják a fokozatos sikerélményeket, ami különösen fontos a strukturált oktatásba visszalépő tanulók számára a kikapcsolódási időszakok után.

A történetmesélési megközelítések és a perszonán alapuló narratívák a tanulást realisztikus élethelyzetek kontextusába helyezik. Az absztrakt oktatás helyett a tanulók olyan, ismerős helyzetekkel találkoznak, amelyek vidéki kontextusokat, foglalkoztatási kihívásokat, pénzügyi döntéseket és interperszonális dinamikát tükröznek.

A kérdőívek és a beágyazott reflexiós eszközök lehetővé teszik mind a tanulók, mind a mentorok számára a haladás és az érzelmi elköteleződés nyomon követését. Ez a folyamatos visszacsatolási kör támogatja az adaptív mentorálást és a tanulási utak iteratív fejlesztését.

Fontos kiemelni, hogy a platform tervezése során az egyszerűség és a korlátozott digitális infrastruktúra melletti használhatóság volt a prioritás. A mobiloptimalizálás, az alacsony sávszélességű funkciók és az intuitív navigáció elengedhetetlen volt a hozzáférhetőség biztosításához a sokszínű vidéki környezetben.

A digitális tanulási környezet ezért nemcsak technikai lebonyolító rendszerként működik, hanem egy strukturált motivációs és reziliencia-támogató keretrendszerként is, amely a tágabb Back on Track oktatási modellbe ágyazódik.

Tervezési ajánlások

Bár a platformot a „mobile first” elv szerint tervezték, hogy figyelembe vegyék a várható vidéki csatlakozási korlátokat, a kísérleti eredmények azt mutatták, hogy a tanulók jelentős része asztali számítógépen vagy laptopon keresztül érte el a modulokat. Sok esetben ezt mentorok által szervezett tanulási alkalmak segítették elő közösségi központokban vagy partnerintézményekben. Ez a megállapítás arra utal, hogy míg a mobil elérhetőség továbbra is fontos a rugalmasság szempontjából, a mentorok által támogatott strukturált hozzáférési pontok jelentősen stabilizálhatják a részvételt.

Az értékelési visszajelzések azt is mutatták, hogy **a technikai megbízhatóság, az egyértelmű teljesítési nyomon követés és a tömör, valós történetmesélési elemek** nagyobb hatással voltak a tartós elköteleződésre, mint a nagyon játékos vagy túlságosan játékosított funkciók. A tanulók különösen pozitívan reagáltak **az átlátható haladásjelzőkre, a rövid és kezelhető tanulási egységekre, valamint a valós kihívásokat tükröző forgatókönyv-alapú narratívákra**. Ezzel szemben a tisztán játékos vagy szórakoztatás-orientált digitális funkciókat másodlagosnak tekintették az érthetőség, a relevancia és a gyakorlati hasznosság mögött.

Ezek a felismerések megerősítik a modell hangsúlyát a funkcionális egyértelműsége és a strukturált fejlődésre a technológiai újdonsággal szemben. A digitális környezet ezért a használhatóságot, az átláthatóságot és a valós életben való alkalmazhatóságot helyezi előtérbe, mint alapvető elköteleződési tényezőket.

A platform felületének képernyőképei illusztrációként szolgálnak. A részletes műszaki adatokat a 3. melléklet tartalmazza.

4.7 Mesterséges intelligencia (MI) használata

A fejlesztési fázisban szelektíven alkalmaztak mesterséges intelligencia eszközöket a tartalom megfogalmazásának, strukturálásának és nyelvi finomításának támogatására. A mesterséges intelligencia által támogatott eszközök különösen hozzájárultak **a modulok egységes hangvételének fenntartásához, az összetett megfogalmazások egyszerűsítéséhez, valamint annak biztosításához, hogy a forгатókönyvek világos, praktikus és könnyen hozzáférhető stílusban legyenek megírva**, készen állva a szakképzésben való alkalmazásra, és alkalmasak legyenek a különböző oktatási háttérrel rendelkező tanulók számára. Ez támogatta a rövid, cselekvésorientált tanulási egységek létrehozását, amelyek összhangban voltak a modell reziliencia-orientált és mikro-tanulási megközelítésével.

Ezenkívül a projektcsapat testreszabott, mesterséges intelligenciával támogatott írásasszisztenseket (belső chatbotokat) fejlesztett és használt a kurzusírás és a forгатókönyv-fejlesztés támogatására. Ezeket az eszközöket a Back on Track modell pedagógiai alapelvein és strukturális logikáján képezték ki, segítve a szerzőket következetes, gyakorlatorientált példák létrehozásában, miközben csökkentik a szerkesztési időt. A chatbotok kizárólag belső közös írási eszközként működtek, és nem automatizált, tanulóval szembeni oktatásként voltak alkalmazva.

A projektkonzorcium minden mesterséges intelligencia által támogatott kimenetet kritikusan felülvizsgált, kontextusba helyezett és pedagógiaileg validált, hogy biztosítsa az összhangot a tanulók igényeivel, a kulturális kontextussal és az oktatási célokkal.

A kísérleti projekt és a visszajelzések gyűjtése során különös figyelmet fordítottak a tanulók mesterséges intelligencia által generált tartalomformátumokkal kapcsolatos észlelésére. Az értékelés eredményei azt mutatták, hogy a vidéki NEET-tanulók pozitívabban reagáltak a hiteles, mentor által vezérelt kommunikációra, mint a túlzottan mesterséges vagy túlzottan automatizált prezentációs stílusokra. A videóavatarokat és a láthatóan generikus, mesterséges intelligencia által generált formátumokat személytelennek, egyes esetekben pedig hitelesség vagy komolyság hiányának tekintették. A tanulók a technológia-központú vizualizációval szemben a **világos, emberközpontú magyarázatokat és a közérthető történetmesélést** részesítették előnyben.

Ennek eredményeként a Back on Track oktatási modell szándékosan helyezi előtérbe a hitelességet, az érthetőséget és az emberi kapcsolatokon alapuló támogatást az automatizált vagy avatar-alapú oktatással szemben. A mesterséges intelligencia háttértámogató eszközként szolgál a tartalomfejlesztésben, míg a mentorálás, a

párbeszéd és a kontextuális adaptáció továbbra is központi szerepet játszik a tanulási folyamatban.

Ez a megközelítés a mesterséges intelligencia felelősségteljes és tanulóközpontú integrációját tükrözi: a technológia fokozza a következetességet és a hatékonyságot, de **az oktatás integritása és a kapcsolati bizalom továbbra is alapvető fontosságú.**

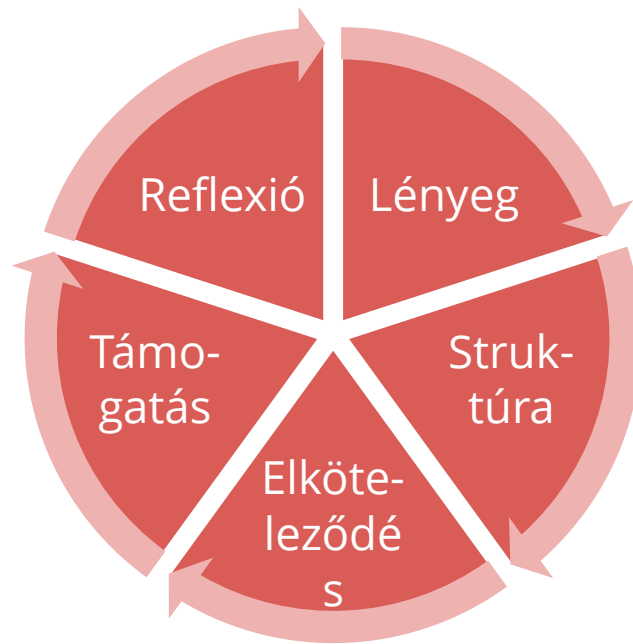
5. Átruházhatósági Keretrendszer

A Back on Track Oktatási Modellt nemcsak projektalapú beavatkozásként tervezték, hanem egy átvihető keretrendszerként is, amely adaptálható a Duna régió és azon túli, változatos vidéki kontextusokhoz. A kísérleti fázis kimutatta, hogy bár a kontextuális feltételek országonként jelentősen eltérnek, a modell alapvető pedagógiai és strukturális elvei megfelelő támogatás esetén szilárdak maradnak.

Az átadhatóság nem jelenti az egységes replikációt. A sikeres megvalósításhoz inkább egyensúlyra van szükség az alapelvekhez való hűség és a kontextuális adaptáció rugalmassága között. A következő keretrendszer felvázolja a hatékony replikáció támogatásához szükséges alapvető összetevőket, adaptálható paramétereket és ajánlott megvalósítási fázisokat.

5.1 A replikáció alapelvei

A következő elemek alkotják a Back on Track oktatási modell alapvető architektúráját, és ezeknek minden replikáció során érintetlennek kell maradniuk (Ábra1). Ezek az alapelvek alkotják a modell pedagógiai identitását, és kritikus fontosságúak a hatékonysága szempontjából.

Ábra1: A replikáció alapelvei.

1. **Moduláris, EQF-hez igazított struktúra**

A program az EKKR 3–5. szintjeihez igazodó, világosan strukturált modulokra tagolódik, lehetővé téve a differenciált belépési pontokat és előrehaladási utakat. Ez a differenciálás elengedhetetlen a NEET-szakadék eltérő mértékének kezeléséhez.

2. **Mikro-tanulási egységek (15–20 perc)**

A rövid, könnyen kezelhető tanulási egységek csökkentik a kognitív túlterhelést, és támogatják a megszakadt tanulmányi pályájú tanulókat.

3. **Látható előrehaladás és egyértelmű teljesítési nyomon követés**

Az átlátható haladásmutatók, a strukturált sorrendiség és az azonnali visszajelzési mechanizmusok erősítik az önhatékonyságot és csökkentik a bizonytalanságot.

Forgatókönyv-alapú, valós élethelyzetekre orientált

A tanulási tartalom inkább gyakorlati, kontextushoz kapcsolódó forgatókönyvekbe ágyazódik, mintsem elvont elméletekbe, erősítve az alkalmazhatóságot és a motivációt.

4. **Mentor által támogatott tanulás**

A kapcsolati állványzat a modell központi pillére. A digitális tanulást strukturált mentorálás egészíti ki az elköteleződés fenntartása és az érzelmi akadályok kezelése érdekében.

5. **A rezilienciaépítés integrációja**

Az érzelmi feltöltődések, a reflexiók feladatok, a fokozatos sikerélmények és az irányított támogatás beágyazódnak a készségfejlesztésbe.

5.2 Kontextuális adaptációs paraméterek

Míg a Back on Track oktatási modell alapvető pedagógiai alapelvei várhatóan változatlanok maradnak, a kísérleti fázis bebizonyította, hogy a hatékony megvalósítás átgondolt kontextuális adaptációt igényel. A következő paraméterek tükrözik a nemzetközi tesztelés során levont legfontosabb tanulságokat.

1. Alkalmazkodás a NEET-ek távolságához és felkészültségi szintjéhez

A kísérleti fázis egyik legjelentősebb megállapítása a tanulók felkészültségének eltérései voltak az országok és csoportok között. Az 1. szintű modulok különösen alkalmasnak bizonyultak a hosszabb távon tanuló, stabilizációt és újrabeilleszkedést igénylő NEET-fiatalok számára, míg a 2. és 3. szintet az aktiválásra kész, erősebb iskolai végzettséggel rendelkező tanulók sikeresebben teljesítették.

A jövőbeli megvalósítókat ezért arra ösztönzik, hogy:

- Priorizálja azokat az 1. szintű modulokat, ahol az önbizalom helyreállítása szükséges.
- Kerüld el, hogy a rendkívül kikapcsolt tanulókat túl korán túlterheld magasabb szintű tartalommal.
- A párhuzamos, többszintű megvalósítás helyett a lépcsőzetes előrehaladási útvonalakat kell figyelembe venni.

Ez a differenciálás elengedhetetlen a reális elvárások fenntartásához és a korai lemorzsolódás megelőzéséhez.

2. Mentorálás intenzitása és formátuma

A mentorálási komponens bizonyult a legmeghatározóbb elköteleződést stabilizáló tényezőnek a kísérleti projekt során. A mentorálási gyakorlatokkal és eredményekkel kapcsolatos részletes megállapítások a Back on Track Mentoring Frameworkben találhatóak. Az országok között a mentorálás következetesen a részvétel fenntartásának, az elvárások tisztázásának és az érzelmi szabályozás támogatásának kulcsfontosságú mechanizmusaként működött.

A kísérleti tapasztalatok azt mutatták, hogy a mentorálást nem szabad egységes formátumként értelmezni. Inkább az egyéni és a csoportos mentorálás kombinációja bizonyult a leghatékonyabbnak. Az egyéni ülések lehetővé tették a mentorok számára, hogy kezeljék a személyes akadályokat, bizalmat építsenek, és személyre szabott útmutatást nyújtsanak. A kiscsoportos ülések lehetőséget teremtettek a kortársak közötti

eszmecserére, a közös reflexióra és a kölcsönös bátorításra. E formátumok közötti egyensúly a tanulók sebezhetőségétől és a csoport összetételétől függött.

A kiemelten veszélyeztetett vagy nagy távolságból érkező NEET-fiatalokat érintő helyzetekben intenzívebb és strukturáltabb mentori kíséretre volt szükség, különösen a beilleszkedés és a modulok korai szakaszában. Az első hetekben a rendszeres bejelentkezések kritikus fontosságúak voltak a részvétel stabilizálása és a korai lemorzsolódás kockázatának csökkentése érdekében. Ezzel szemben az aktivációra kész, erősebb oktatási háttérrel rendelkező tanulók könnyebb mentorálás és időszakos útmutatás segítségével tudtak előrelépni.

A hibrid mentorálási formátumok (online és személyes találkozók kombinációja) elsősorban a 2. és 3. szintű tanulók számára bizonyultak megvalósíthatónak. Az 1. szintű résztvevők esetében, különösen azoknál, akiknek alacsony a digitális magabiztosságuk vagy magas a sebezhetőségük, a személyes kapcsolat a bevezetés és a korai fázisok során jelentősen javította a megtartásukat. A teljesen digitális mentorálás előzetes bizalomépítés nélkül kevésbé volt hatékony a nagy távolságból tanulók esetében.

A legfontosabb alkalmazkodási szempontok a következők:

- Egyéni mentorálási ülések és strukturált csoportos reflexiós formátumok elérhetőségének biztosítása
- A beilleszkedési támogatás fokozása az első 2-3 hétben
- Mentorok képzése a platformhozzáféréssel kapcsolatos hibaelhárításban és a tanulók támogatása a hozzáféréssel, a betöltéssel vagy a kurzus követésével kapcsolatos problémák esetén
- A mentorálás intenzitásának módosítása a NEET-tanulók távolságának és a tanulók felkészültségének megfelelően

A mentorálás intenzitásának csökkentése kompenzáló kapcsolati struktúrák nélkül jelentősen növeli a lemorzsolódás kockázatát. A kísérleti fázis egyértelműen azt mutatja, hogy a mentor által támogatott állványzat nem egy opcionális kiegészítő, hanem a hatékony megvalósítás strukturális követelménye.

3. Digitális hozzáférés és tanulási mobilitás

Bár a platformot a „mobile first” elv alapján tervezték, hogy figyelembe vegyék a várható vidéki csatlakozási korlátokat, a tesztelés során kiderült, hogy sok tanuló mentorált környezetben, asztali számítógépeken keresztül érte el a modulokat. Ez azt mutatja, hogy az eszköz típusa önmagában kevésbé meghatározó, mint a strukturált hozzáférés, a technikai támogatás és a kapcsolati útmutatás elérhetősége.

A megvalósító szervezetek számos esetben aktívan biztosítottak digitális infrastruktúrát a részvételi akadályok csökkentése érdekében. A tanulókat közösségi számítógépes laboratóriumokhoz való hozzáféréssel, partnerintézményekben megosztott eszközökkel vagy Wi-Fi-kapcsolattal támogatták. Ezek az intézkedések jelentősen stabilizálták a részvételt azon tanulók körében, akik egyébként nem rendelkeztek megbízható otthoni internet-hozzáféréssel.

A kísérleti fázis ezért hangsúlyozta, hogy a digitális befogadást nemcsak platformtervezésként, hanem ökoszisztéma-biztosításként is kell értelmezni. A sikeres megvalósításhoz aktív infrastrukturális támogatásra lehet szükség, ahelyett, hogy egyéni eszköztulajdonlást feltételeznénk.

A helyi adaptáció tehát magában foglalhatja:

- Közösségi számítógépes laborfoglalkozások vagy felügyelt tanulási terek
- Megosztott eszközök vagy ideiglenes Wi-Fi-hozzáférés biztosítása szükség esetén
- Strukturált digitális írástudás minifoglalkozások a modul elején

A különböző kontextusokban a technikai egyszerűség, a megbízható funkcionalitás és az egyértelmű teljesítési nyomon követés nagyobb hatással volt a tartós elköteleződésre, mint a játékos vagy szórakoztatásra irányuló digitális funkciók. A tanulók az érthetőséget, a használhatóságot és a valós életbeli relevanciát helyezték előtérbe a technológiai újdonsággal szemben.

4. Kapcsolattartás és bizalomépítés

A partnerországokban végzett kísérleti projektek megerősítették, hogy a kapcsolatépítés a sikeres megvalósítás egyik legfontosabb és legnehezebb eleme. Számos régióban a toborzás proaktív, kapcsolatalapú elköteleződést igényelt a passzív online hirdetés vagy a nyílt felhívások helyett.

Sok vidéki NEET-fiatal nincs regisztrálva a foglalkoztatási szolgálatoknál, nem keres aktívan képzési lehetőségeket, vagy szkepticizmust fejezhet ki az oktatási programokkal szemben. A gyakori kezdeti reakciók között szerepeltek az olyan aggodalmak, mint a „jövedelemre van szükségem, nem oktatásra”, vagy az ellenállás a digitális képzésekkel vagy az intézményi programokkal szemben, amelyeket egészében véve túlságosan digitálisnak vagy elvontnak tartottak. Ezen akadályok leküzdéséhez a program gyakorlati értékének és reális előnyeinek aktív kommunikációjára volt szükség.

A Back on Track modellt megvalósító szervezeteknek ezért nem egyszeri bejelentésként, hanem tartós bizalomépítési folyamatként kell megközelíteniük a kapcsolatépítést. A stabil kapcsolati belépési pontok elengedhetetlenek. Ez magában foglalja annak azonosítását, hogy a helyi ökoszisztémában kikben bíznak már a fiatalok – ifjúságsegítők,

közösségi mediátorok, szociális munkások, nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek –, és velük aktívan együttműködni.

A legfontosabb alkalmazkodási szempontok a következők:

- A program gyakorlati relevanciájának aktív népszerűsítése és világos magyarázata (pl. munkaerő-piaci felkészültség, a rendelkezésre álló lehetőségek felkutatása és elérése, pénzügyi készségek, digitális kompetenciák).
- Közvetlen, személyes meghívók használata a kizárólag nyílt felhívásokra vagy online promócióra való hagyatkozás helyett.
- Tájékoztató ülések szervezése megbízható közösségi terekben, ne csak intézményi környezetben.
- Stabil, jól körülhatárolt felelősségi körök és erőforrások kialakítása a külső szereplők számára.
- A szervezeti kapacitás tisztázása: ki végzi a tájékoztatást, ki biztosít mentorálást, és hogyan finanszírozzák a megvalósítási eseményeket és a személyzet munkaidejét.

A kapcsolatépítést folyamatos támogató struktúraként, nem pedig a program indulása előtti tevékenységként kell értelmezni. A bizalomépítés, az utólagos kapcsolatfelvétel és a megnyugtatás a korai részvétel során jelentősen növeli a beiratkozás stabilitását.

Kapcsolati belépési pontok és az intézményi elkötelezettség nélkül a tájékoztató infrastruktúra iránt a digitális tanulási lehetőségek kihasználatlanok maradhatnak, függetlenül a pedagógiai minőségtől.

5. Modulpriorizálás és kognitív terhelés

A kísérleti fázis kimutatta, hogy bár a teljes, hét modulból álló struktúra átfogóan lefedi az alapvető készségterületeket, a realisztikus megvalósítás stratégiai priorizálást igényel. A program szándékosan széleskörű, hogy integrált módon kezelje a pénzügyi ismereteket, a digitális készségeket, az érzelmi intelligenciát, a kommunikációt, a szakmai felkészültséget, a problémamegoldást és a munkához szükséges angol nyelvtudást. Az összes modul egyidejű bevezetése azonban meghaladhatja a kisebb szervezetek kapacitását, vagy túlterhelheti a korlátozott stabilitású tanulókat.

Ezért ajánlott, hogy a megvalósítók egy vagy két, a helyi igényekhez igazodó prioritási modullal kezdjenek, és fokozatosan bővítsék azokat. A szakaszos, szakaszos megközelítés hatékonyabbnak bizonyult, mint a széles körű párhuzamos telepítés.

A modell fontos szerkezeti jellemzője a modulok közötti szándékos tematikus átfedés. Például:

- A Szakmai Készségek modulok olyan munkahelyi kommunikációs elemeket tartalmaznak, amelyek kiegészítik a Kommunikáció és Együttműködés modult.
- Az érzelemszabályozás és a rezilienciaépítés elemei minden modulba beépülnek, nem korlátozódnak az Érzelmi Intelligencia modulra.
- A pénzügyi döntéshozatali forogatókönyvek metszhetik a problémamegoldási és digitális készségekkel kapcsolatos összetevőket.

Ez a transzverzális integráció erősíti a koherenciát, de a megvalósítás során tudatosságot igényel. A szervezeteknek kerülniük kell a modulok elszigetelt egységekként való kezelését, ehelyett egy holisztikus ellenálló képességet építő keretrendszer összekapcsolódó elemeiként kell értelmezniük azokat.

A kísérleti projektekből leszűrt tanulságok többek között:

- Bővítés előtt kezdjen 1-2 alapmodullal.
- Kerülje a több modul egyidejű túlterhelését.
- Gondosan sorrendbe állítsa az érzelmileg igényes modulokat.
- Tartsa be a rövid, világosan keretezett tanulási egységeket.
- Reális határidőket kell tervezni a tanuló stabilitása és szervezeti kapacitása alapján.

A „kevésbé, de strukturáltan” hatékonyabbnak bizonyult, mint a széles körű párhuzamos telepítés.

6. Nyelvi és kontextuális lokalizáció

A Back on Track oktatási modell lokalizációja többet igényel, mint szó szerinti fordítást. A kísérleti fázis bebizonyította, hogy a fiataloknak megfelelő adaptációhoz a hangnem, a világosság és a nyelvi komplexitás fokozatos javítása szükséges.

A hatékony lokalizáció magában foglalja:

- Világos, tömör nyelvi struktúrák használata, különösen az 1. szintű modulok esetében.
- A fogalmi és nyelvi komplexitás fokozatos növekedése az EKKR szintjein.
- A fiatalok szlengjének elkerülése, miközben megőrzi a közérthető és közvetlen megfogalmazást.
- A valuták, árszintek, adózási példák és pénzügyi forogatókönyvek adaptálása a helyi gazdasági realitásokhoz.

- Digitális eszközreferenciák kiigazítása a regionális relevanciának megfelelően (pl. térképeszközök, banki alkalmazások, e-kormányzati platformok).
- A városnevek, munkaerőpiaci példák és szakmai utak helyben felismerhető hivatkozásokkal való helyettesítése.

Vidéki vagy kevésbé digitalizált régiókban bizonyos példák (pl. fejlett digitális térképészeti eszközök vagy összetett online szolgáltatások) esetében kontextuális igazításra lehet szükség ahhoz, hogy értelmesek maradjanak. Ezzel szemben a városiasabb régiókban további digitális mélység lehet megfelelő.

A lokalizáció tehát egyszerre nyelvi és társadalmi-gazdasági jellegű. Tartalmi szakértők és helyi szakemberek együttműködését igényli a relevancia biztosítása érdekében, anélkül, hogy a strukturális koherencia veszélybe kerülne.

6. Kulturális és munkaerőpiaci kontextusba helyezése

Bár a modellstruktúra átvihető, a forgatókönyv-példák előnyösek a helyi adaptációból. A foglalkoztatási utakra, a szakképzési rendszerekre és a közös regionális kihívásokra való hivatkozások növelik az érzékelt relevanciát.

A lokalizáció a következőket foglalhatja magában:

- A példák helyi munkaerőpiacokhoz igazítása.
- Régióspecifikus vállalkezési esettanulmányok integrálása.
- Beleértve a kulturálisan ismerős helyzeteket is.
- Nemcsak a nyelv, hanem a kontextus fordítása is.

A relevánság erősíti a motivációt és a felelősségvállalást.

5.3 Ajánlott megvalósítási fázisok

A sikeres replikációhoz előnyös a szakaszos megvalósítási megközelítés, amely integrálja az előkészítést, a strukturált bevezetést és a folyamatos reflexiót (lásdÁbra2).

Ábra2Ajánlott megvalósítási fázisok

1. fázis – Helyi igények feltérképezése

- Célcsoport jellemzőinek és a NEET-felmérés távolsági szintjeinek elemzése
- Digitális infrastruktúra és hozzáférési feltételek felmérése
- Azonosítsa az érintett érdekelt feleket (ifjúsági szolgálatok, szakképzési szolgáltatók, nem kormányzati szervezetek)

2. fázis – Partnerség és ismeretterjesztő tevékenység felépítése

- Mentor szerepek és felelősségek meghatározása
- Bizalmon alapuló ismeretterjesztési stratégiák kidolgozása
- Bevezető tájékoztatók tartása a potenciális résztvevők számára

3. fázis – Platformlokalizáció és bevezetése

- Modulok fordítása és kontextusba helyezése szükség esetén
- Mentorok képzése platformnavigációra és reziliencia-orientált facilitációra
- Strukturált tanulói bevezető foglalkozások lebonyolítása, beleértve szükség esetén a digitális írástudás fejlesztését is.

4. fázis – Irányított megvalósítás

- Modulok indítása egyértelmű ütemtervvel
- Rendszeres mentorkapcsolatot tart fenn
- Figyelemmel kíséri az elköteleződést és a befejezési mintákat

5. fázis – Reflexió és iteratív kiigazítás

- Tanulói és mentori visszajelzések gyűjtése
- A lemorzsolódás okainak és az elköteleződést akadályozó tényezők azonosítása

- A megfigyelt elköteleződési minták alapján módosítsa az ütemezést, a mentorálás intenzitását, a modulok prioritizálását vagy a kapcsolatépítési stratégiákat.

Ez a szakaszos megközelítés támogatja a strukturált adaptációt, miközben megőrzi az alapvető tervezési integritást.

5.4 A hatékony végrehajtás minimumfeltételei

A kísérleti tapasztalatok alapján számos minimális feltétel növeli a sikeres megvalósítás valószínűségét. Ezek a feltételek nem merev belépési korlátokként, hanem a realisztikus tervezés támogató iránymutatásaiként szolgálnak.

Az ajánlott alapfeltételek a következők:

- Legalább egy képzett mentor, aki egy kis tanulói csoportért felelős
- Hozzáférés digitális eszközökhöz (egyéni vagy megosztott) és stabil internetkapcsolat
- Strukturált beilleszkedés alacsony digitális írástudással rendelkező tanulók számára
- Intézményi kötelezettségvállalás minimum 3–4 hónapos megvalósítási időszakra
- Folyamatos monitoring és visszajelzési mechanizmusok
- 1 modul elérhetősége a tanulók által beszélt nyelven (BS, BG, CZ, DE, HU, RO, SR, SL, SK) (lásd <https://hu.moodle.backontrack-project.eu> részletekért)

Első pillantásra ezek a követelmények erőforrás-igényeseknek tűnhetnek. A kísérleti projektek azonban azt mutatták, hogy a megvalósítás szerény léptékben is elkezdődhet. Egy kis tanulói csoport, egy képzett mentor és a megosztott digitális infrastruktúrához való strukturált hozzáférés elegendő az első ciklus elindításához.

A szervezeteket arra ösztönzik, hogy korlátozott számú modullal kezdjenek, egy egyértelműen meghatározott célcsoportra összpontosítsanak, és fokozatosan bővítsék a belső kapacitás növekedésével. A tesztelés során a teljes körű telepítés helyett a fokozatos bevezetés reálisnak és fenntarthatónak bizonyult.

Ahol ezek az alapfeltételek teljesülnek – még kis léptékben is –, a tartós elkötelezettség, a rugalmasság növelése és az előrelépés valószínűsége jelentősen megnő.

5.5 Hozzáférés, fenntarthatóság és nyílt felhasználás keretrendszere

A Back on Track oktatási modellt a hosszú távú hozzáférhetőség és megismételhetőség szem előtt tartásával fejlesztették ki. A digitális tanulási platform továbbra is elérhető a következőkön keresztül: <http://hu.moodle.backontrack-project.eu/>, lehetővé téve az intézmények, ifjúsági szervezetek és oktatási szolgáltatók számára a rendelkezésre álló modulok felfedezését és felhasználását.

A teljes tantervi áttekintés, beleértve a részletes modulstruktúrákat, az EKKR-hez való igazodást és a tanulói személyiségeket, a Back on Track tantervben található (1. melléklet). Ezenkívül a Mentor Útmutató strukturált útmutatást nyújt a reziliencia-orientált, mentor által támogatott tanulási folyamatok elősegítéséhez. A Moodle Útmutató támogatja a platformarchitektúra technikai replikációját és adaptálását alternatív intézményi kontextusokban.

Ezek az erőforrások együttesen egy átruházható megvalósítási csomagot alkotnak, amely a következőkből áll:

- A digitális tanulási platform (a kurzus tartalma és szerkezete)
- A tantervi keretrendszer (tanulási eredmények és az EKKR megfeleltetése)
- Mentor Útmutató (pedagógiai facilitációs keretrendszer)
- A Moodle útmutató (technikai beállítási és platformreplikációs utasítások)

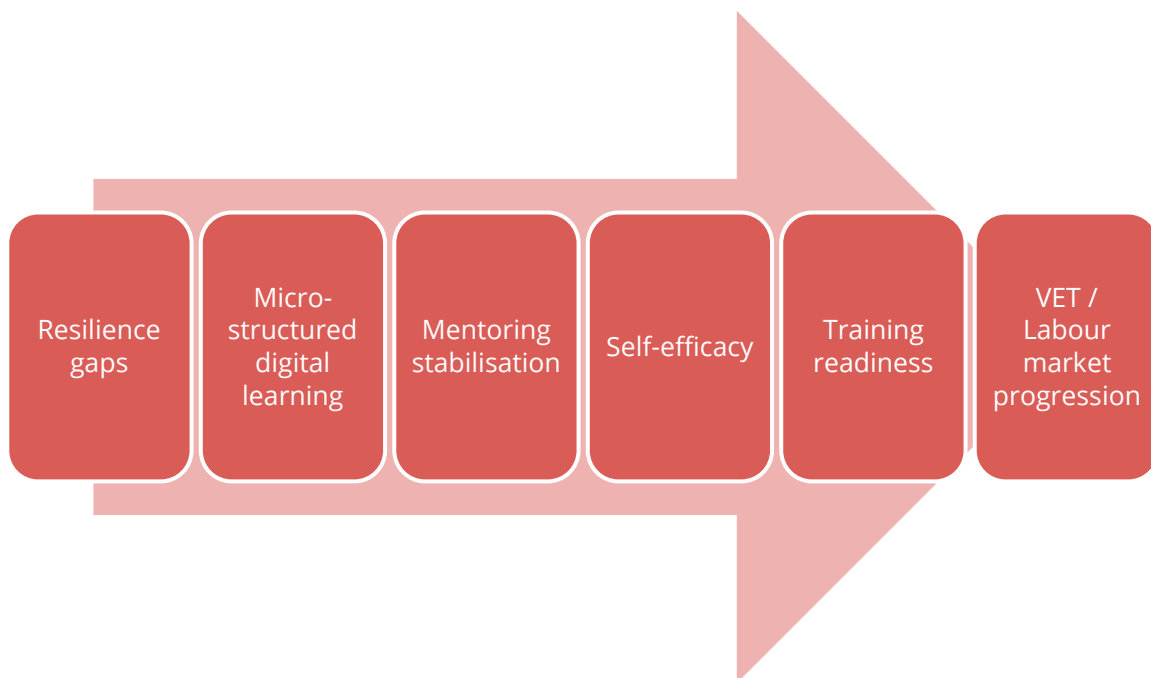
A modellt átvenni vagy adaptálni kívánó szervezeteket arra ösztönzik, hogy integrálják a modulokat a meglévő ifjúságtámogatási ökoszisztémákba, szakképzési útvonalakba vagy közösségi alapú oktatási programokba. A moduláris felépítés lehetővé teszi a részleges megvalósítást, a kiválasztott készségterületek prioritizálását vagy a program teljes körű bevezetését a helyi igényektől függően.

A hosszú távú fenntarthatóságot a modell szabványos Moodle-telepítésekkel való kompatibilitása támogatja, lehetővé téve a replikációt saját szoftverfüggőségek nélkül. A nyílt és moduláris felépítés megkönnyíti a lokalizációt, a fordítást és a kontextuális adaptációt, miközben megőrzi az alapvető pedagógiai elveket. A konzorciumi partnerek megállapodtak abban, hogy a projekt befejezését követően legalább 5 évig fenntartják a platform hozzáférhetőségét.

6 Továbbtanulási és képzési utak

A Back on Track oktatási modellt nemcsak a moduláris készségfejlesztés biztosítására tervezték, hanem egyfajta újrabeilleszkedési mechanizmusként is, amely támogatja a vidéki NEET-fiatalokat a továbbtanulás, a szakképzés vagy a foglalkoztatás felé vezető úton. A kísérleti fázis megerősítette, hogy az előrelépés nem a szakképzési programokba való formális beiratkozással kezdődik, hanem a stabilizációval, az önbizalomépítéssel és a tanulási rutinok helyreállításával.

A Back on Track oktatási modell egy strukturált hatáslogikát követ, amely összekapcsolja a rezilienciaépítést a képzési felkészültséggel és a fejlődési útvonalakkal. Az alábbi ábra a modell alapjául szolgáló átmeneti logikát szemlélteti (lásdÁbra3).

Ábra3A Vissza a helyes útra oktatási modell átmeneti logikája

A modell öt egymással összefüggő mechanizmuson keresztül támogatja ezt a fejlődést.

6.1 Az önbizalom helyreállítása strukturált siker révén

Sok vidéki NEET-fiatal tapasztal csökkent tanulmányi önbizalmat a korábbi iskolai lemorzsolódás, a sikertelen átmenetek vagy a strukturális akadályokkal való ismételt szembesülés miatt. A Back on Track modell mikro-tanulási architektúrája közvetlenül kezeli ezt a kihívást.

A rövid, kezelhető tanulási egységek, a látható haladáskövetés és az azonnali visszajelzés fokozatos sikerélményeket teremtenek. A tanulók korlátozott időkereten belül képesek világosan meghatározott feladatokat elvégezni, csökkentve a szorongást és elkerülve a kognitív túlterhelést. A látható eredmények felhalmozása – teljesítési mutatók, jelvények és bizonyítványok révén – megerősíti a képességérzetet.

A kísérleti eredmények azt mutatták, hogy a tanulók megnövekedett önbizalomról számoltak be a strukturált feladatok elvégzésére való képességükben, különösen az 1. szinten. Ez az önbizalomépítő hatás szükséges előfeltétele a nagyobb igényű képzési környezetbe való visszatérésnek.

6.2 Az alapvető készségek erősítése a képzésre való felkészültség érdekében

A modell azokat az alapvető kompetenciákat célozza meg, amelyek a továbbtanulás és a szakképzés alapjául szolgálnak. Ezek a következők:

- Pénzügyi ismeretek és személyes költségvetés-tervezés
- Digitális navigáció és online kommunikáció
- Szakmai kommunikáció és munkahelyi viselkedés
- Problémamegoldás és strukturált gondolkodás
- Érzelmi szabályozás és stresszkezelés
- Alapfokú angol nyelvtudás munkával kapcsolatos helyzetekben

Ahelyett, hogy szűken a műszaki képesítésekre összpontosítana, a program olyan transzverzális kompetenciákat fejleszt, amelyek növelik a képzési készséget. Ezen alapvető készségek megerősítésével a tanulók jobban felkészülnek a jelentkezési eljárások, a képzési követelmények és a munkahelyi elvárások közötti eligazodásra.

Az EKKR-hez igazított struktúra tovább támogatja a fejlődést azáltal, hogy megismerteti a tanulókat a szintalapú kompetenciaeretrendszerekkel, csökkentve a formális képzési utakkal kapcsolatos bizonytalanságot.

6.3 Az önhatékonyság és a tanulási stabilitás erősítése

Az önhatékonyság – az egyén hatékony cselekvésre való képességébe vetett hit – döntő tényező a tanulmányi előmenetelben. A rezilienciaépítő komponensek integrálása az egyes modulokba támogatja az érzelemszabályozást, a reflexiót és az önszerveződést.

Irányított reflexiós gyakorlatok, forgatókönyv-alapú tanulás és mentorpárbeszéd révén a tanulók fokozatosan újjáépítik a bizalmat a strukturált tanulási környezetekben. A rendszeres mentorkapcsolat kapcsolati megnyugvást nyújt, és megerősíti a kitartást a frusztráció vagy kétség pillanataiban.

A kísérleti projektek visszajelzései az önszerveződés, az időgazdálkodás és a továbbtanulás iránti nyitottság javulását mutatták a résztvevők körében. Ezek a változások a fenntartható fejlődés korai, de kritikus mutatóit jelentik.

6.4 Karrierorientáció és előrelépési utak támogatása

A Back on Track oktatási modell több modulon keresztül integrálja a pályaorientációs elemeket. A tanulók strukturált reflexiós feladatokkal, munkahelyi kommunikációs forgatókönyvekkel, pénzügyi tervezési gyakorlatokkal és gyakorlati foglalkoztathatósági készségekkel vesznek részt, amelyek növelik a szakmai utak és a munkaerőpiaci realitásokkal kapcsolatos ismereteket.

Az EKRR-hez igazodó moduláris struktúra megismerteti a tanulókat a szintalapú továbbképzési rendszerekkel, csökkentve a formális képzési keretrendszerekkel kapcsolatos bizonytalanságot. A tanulási rutinok fokozatos újjáépítésével és a transzverzális kompetenciák erősítésével a modell növeli a szakképzési környezetbe való belépésre való felkészültséget.

Míg a részletes mentorálási módszertanokat a Mentorálási Eredménydokumentum ismerteti, maga az oktatási modell teremti meg a fejlődés strukturális feltételeit: a kompetenciák egyértelmű meghatározása, a látható teljesítménycélok és a következő lépésekről szóló irányított reflexió.

A modell tehát előkészítő hídként működik, felvértezve a tanulókat azzal az önbizalommal és alapvető képességekkel, amelyekre szükségük van a továbbtanulás, a szakképzés vagy a strukturált foglalkoztatási utak felé való áttéréshez.

6.5 Hidak építése a szakképzés és a továbbképzési ökoszisztémák felé

A Back on Track Oktatási Modell nem elszigetelten működik. Átvihetőségi keretrendszere ösztönzi a meglévő ifjúságtámogatási ökoszisztémákba, szakképző intézményekbe és közösségi alapú oktatási kezdeményezésekbe való integrációt.

A mentorok és a megvalósító szervezetek kulcsfontosságú áthidaló szerepet játszanak az alábbiak révén:

- Információnyújtás a rendelkezésre álló szakképzési programokról
- Pályázati folyamatok támogatása
- Megfelelő előrehaladási utak ajánlása
- Ahol lehetséges, fenntartjuk a kapcsolatot a későbbiekkel

A készségfejlesztés, a rezilienciaépítés és a kapcsolati támogatás kombinálásával a modell egy stabilizált platformot hoz létre, amelyről a tanulók áttérhetnek a formálisabb képzési struktúrákra.

6.6 Hozzájárulás a hosszú távú befogadáshoz

A modell felismeri, hogy a fejlődés nem mindig lineáris. Egyes tanulók esetében az azonnali eredmény nem feltétlenül a formális képzésbe való közvetlen beiratkozás, hanem a fokozott stabilitás, a digitális magabiztosság és a támogató szolgáltatások igénybevételére való felkészültség.

Még a fokozatos lépések is – mint például egy modul elvégzése, rendszeres foglalkozásokon való részvétel vagy a helyi képzési lehetőségek feltárása – a visszailleszkedés felé mutató elmozdulást jelentik. A korlátozott lehetőségekkel rendelkező vidéki környezetben ezek a stabilizáló hatások jelentősek.

A kísérleti fázis tehát megerősíti, hogy a Back on Track oktatási modell előkészítő hídként működik: csökkenti a továbbképzésben és -képzésben való részvétel pszichológiai és gyakorlati akadályait, miközben erősíti a fenntartható előrehaladáshoz szükséges alapvető képességeket.

7 Következtetés

A Back on Track Oktatási Modell egy tesztelt, reziliencia-orientált keretrendszert képvisel, amelynek célja a Duna régió vidéki NEET-populációinak összetett valóságának kezelése. Az igényfelmérés, a strukturált tervezési módszertan és az országok közötti kísérleti projektek révén kidolgozott modell a pedagógiai innovációt a gyakorlati megvalósítással ötvözi.

A kísérleti projekt során gyűjtött bizonyítékok megerősítik, hogy egy moduláris, mentorált, mikro-tanulási megközelítés hatékonyan képes újra bevonni azokat a vidéki fiatalokat, akik eltávolodtak az oktatási és foglalkoztatási rendszerektől. A 82%-os összesített befejezési aránnyal és a részt vevő országokban tapasztalható jelentős, önbevalláson alapuló kompetenciafejlesztéssel a modell megvalósíthatóságot és relevanciát mutat a különböző társadalmi-gazdasági kontextusokban.

A Back on Track modell lényegében alacsony küszöbű. A rövid tanulási egységek, az egyértelmű haladáskövetés, a közérthető nyelvhasználat és a strukturált beilleszkedés csökkentik a részvétel kognitív és pszichológiai akadályait. A reziliencia-építő elemek integrálása az összes modulba elismeri, hogy az újrabeilleszkedés nemcsak a technikai készségek elsajátításának kérdése, hanem az érzelmi stabilizáció és az önbizalom-helyreállítása is.

A modell skálázható, mivel a strukturális átláthatóságot a kontextuális rugalmassággal ötvözi. Az alapelvek – az EKKR-hez való igazodás, a mentor által támogatott tanulás, a forgatókönyv-alapú tartalom és a látható fejlődés – a különböző kontextusokban változatlanok maradnak, míg a megvalósítás intenzitása, a kapcsolatépítési stratégiák és a modulok prioritizálása a helyi körülményekhez igazítható. A kísérleti projektek megerősítették, hogy a szervezetek kis léptékben is elkezdhetik, és fokozatosan bővíthetik a programot, így a modell még a korlátozott erőforrásokkal rendelkező intézmények számára is hozzáférhetővé válik.

Fontos kiemelni, hogy a Back on Track Oktatási Modell nem önálló digitális kurzusként működik. Strukturált hídként működik a továbbtanulás, a szakképzés és a foglalkoztatási utak felé. Az alapvető kompetenciák megerősítésével, a tanulási rutinok újjáépítésével és az önhatékonyság támogatásával a modell csökkenti a fejlődés pszichológiai és gyakorlati akadályait. A helyi ifjúsági ökoszisztémákba való integrációja tovább növeli hosszú távú hatáspotenciálját.

A kísérleti projekt során azonosított kihívások – a digitális hozzáférés korlátai, a folyamatos ismeretterjesztés szükségessége, a mentorálás intenzitása és a lokalizáció összetettsége – célzott finomításokat eredményeztek. Ezek az adaptációk a realizmus és

az ökoszisztéma-tudatosság beépítésével a modell tervezésébe inkább erősítik, mintsem gyengítik, a modell átadhatóságát.

Mivel Európa vidéki régiói továbbra is demográfiai változásokkal, fiatalok elvándorlásával és strukturális egyenlőtlenségekkel szembesülnek, elengedhetetlenek a skálázható és kontextusérzékeny újrabeilleszkedési modellek. A Back on Track oktatási modell strukturált, mégis adaptálható megoldást kínál: bizonyítékokon alapuló, reziliencia-központú, és a különböző vidéki környezetekben is átvihető.

Ebben az értelemben a Back on Track nem csupán egy képzési program. Egy keretrendszer az oktatásba vetett bizalom helyreállítására, az alapvető képességek megerősítésére és a vidéki fiatalok számára reális előrelépési utak megteremtésére.

Szójegyzék

<u>BoT</u>	Vissza a helyes útra
<u>Alapkészségek</u>	Az alapkészségek főként az alapvető nyelvi írás-olvasási és számolási készségekre vonatkoznak.
<u>Tanterv (D3.1.2)</u>	<p>Tantárgyak, tartalom és tanulási célok által meghatározott strukturált oktatási tapasztalatok összessége.</p> <p>A BoT-ban a vidéki NEET-fiatalok készségeihez és igényeihez (D.3.1.2) igazított tanterv készül. Három csoportot alakítanak ki: kezdő, középhasadó és haladó kategóriát, amelyeket az Európai Képesítési Keretrendszer (EQF) rendszere szerint határoznak meg. A csoportok minimum 4 és maximum 10 főből állnak. A kis csoportlétszám és a képesítésen alapuló besorolás biztosítja, hogy a NEET-fiatalok a tudásuknak, készségeiknek és kompetenciáiknak megfelelő képzésben részesüljenek. A tanterv moduláris lesz, és az alap- és erőkészségek fejlesztésére, valamint a rugalmasság és a foglalkoztathatóság növelésére irányul. A képzés 7 modulból áll, a modulok hossza modulonként 20-30 óra között változik, a témától függően.</p>
<u>Digitális tudástranszfer módszertanok (D3.1.1)</u>	A digitális tudásátadási módszertanok a tudás és készségek digitális platformokon és eszközökön keresztül történő közvetítésére használt technikákra és stratégiákra utalnak. Ezek a módszertanok a megközelítések széles skáláját ölelik fel, beleértve az online kurzusokat, webináriumokat, e-learning modulokat, virtuális tantermeket és digitális együttműködési eszközöket. A technológiát használják a tanulás elősegítésére, így az oktatás hozzáférhetőbbé, rugalmasabbá és skálázhatóbbá válik. A digitális tudásátadási módszertanok gyakran multimédiás tartalmakat, interaktív tevékenységeket és valós idejű visszajelzést tartalmaznak, hogy fokozzák az elköteleződést és a hatékonyságot mind a formális, mind az informális tanulási környezetekben.
<u>Oktatási modell (3.2. kimenet)</u>	Az oktatási modell egy olyan fogalmi keretrendszer vagy szisztematikus megközelítés, amelyet az oktatási gyakorlatok és folyamatok tervezésének, megvalósításának és értékelésének irányítására és strukturálására használnak. Az oktatási modellek tervet adnak arra vonatkozóan, hogyan kell a tanításnak, a tanulásnak és az értékelésnek történnie, gyakran a tanulással kapcsolatos konkrét elméletek, pedagógiai célok vagy oktatási filozófiák alapján. Segítenek

az oktatóknak a tanterv, az oktatási módszerek és az értékelési stratégiák megtervezésében a diákok kívánt tanulási eredményeinek elérése érdekében. Az oktatási modellekre példák a hagyományos osztálytermi modellek, a projektalapú tanulás és a kevert tanulási modellek.

A BoT oktatási modell kidolgozása több kutatási, fejlesztési, tesztelési és tökéletesítési lépést igényel. Az első lépés egy előzetes koncepció kidolgozása – a kutatásból származó számos hipotézis és a Back on Track projektben meghatározott követelmények alapján –, amelyet az A3.1. tevékenység során továbbfejlesztnek.

Frissített tartalommal és továbbfejlesztett módszertanokkal fejlesztik. A modell adaptálható, minden projektpartner és érdekelt fél számára hozzáférhető, és online platformokon, oktatási intézményeken, munkaügyi ügynökségeken és más közintézményeken keresztül terjesztik a Duna régióban.

Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR)

Az Európai Unió által kidolgozott szabványosított referenciakeret, amely segít összehasonlítani a képezéseket és az oktatási szinteket a különböző európai országokban. Az EKKR célja, hogy megkönnyítse a diákok és a munkavállalók mobilitását Európa-szerte azáltal, hogy közös értelmezést biztosít az oktatási és képzési szintekről. A BoT oktatási modelljét az EQF keretében fogják meghatározni.

Emberi tőke

Az emberi tőke egy személy kompetenciáira (tudásra, készségekre, attitűdökre) utal, akár szakmai, akár átadható készségek formájában, és különbözik a társadalmi tőketől (társadalmi hálózat, személyes és szakmai kapcsolatok, amelyekhez egy személy fordulhat).

Szellemi potenciál

A NEET-fiatalokkal való munka kontextusában az intellektuális potenciál a nem tanuló, nem foglalkoztatott és nem képzésben részt vevő (NEET) fiatalok veleszületett kognitív képességeire, kreativitására és problémamegoldó készségeire utal. A NEET-fiatalok intellektuális potenciáljának felismerése és fejlesztése magában foglalja egyedi erősségeik és képességeik azonosítását, amelyeket gyakran figyelmen kívül hagynak olyan akadályok miatt, mint a társadalmi hátrányok vagy a formális oktatás hiánya. Azáltal, hogy ezt a potenciált személyre szabott oktatási programok, mentorálás és készségfejlesztési lehetőségek révén ápoljuk, a NEET-fiatalok képessé tehetők értelmes munkára,

továbbtanulásra vagy szakképzésre, ezáltal javítva jövőbeli kilátásaikat.

Erőkészségek

A hatalmi készségek olyan soft készségekre utalnak, mint a kommunikáció, a vezetés, a prezentáció, a konfliktuskezelés és egyéb, és lehetővé teszik az ember számára, hogy sikeresen kommunikáljon másokkal céljai elérése érdekében.

Önmenedzselés

Az önmenedzselés, mint a NEET-fiatalok számára kidolgozott tananyag, olyan készségek fejlesztését jelenti, amelyek segítik az egyéneket saját viselkedésük, érzelmeik és idejük hatékony szabályozásában a személyes céljaik elérése érdekében. Ez olyan területeket foglal magában, mint az időgazdálkodás, a célkitűzés, az önfegyelem, a döntéshozatal, a stresszkezelés és a személyes felelősségvállalás. A cél az, hogy a NEET-fiatalokat felvértesse azokkal az eszközökkel, amelyekre szükségük van a mindennapi életük önálló kezeléséhez, az önbizalom építéséhez, valamint foglalkoztathatóságuk vagy a továbbtanulásra való felkészültségük javításához.

Képességfejlesztési kísérleti program (D3.1.4 / O3.1)

A Képességfejlesztési Kísérleti Program (O3.1) egy értékelési folyamattal (D.3.1.5) zárul, amelyben a trénerok és a résztvevők visszajelzéseket gyűjtenek és értékelik a képzés hatékonyságát. Ezen visszajelzések elemzése azonosítja az erősségeket, gyengeségeket és javaslatokat a fejlesztésre. Ezen eredmények alapján készült a Vissza a Távútra Oktatási Modell (O. 3.2).

Források

¹CEDEFOP (2025): Távolság a foglalkoztatásban, oktatásban és képzésben való részvételtől. <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/neets/identify>

Hao-En Chueh, Chang-Yi Kao (2024): A probléma alapú tanulás és az agilis módszertan integrálásának hatásának vizsgálata a tantermi szakmai kompetencia fejlesztésére. Heliyon. Cellpress.

Design Council. (2015): Tervezési módszerek szolgáltatások fejlesztéséhez és bevezetés a szolgáltatástervezésbe, valamint néhány szolgáltatástervezési eszköz. Elérhető: https://www.designcouncil.org.uk/fileadmin/uploads/dc/Documents/DesignCouncil_Design%2520methods%2520for%2520developing%2520services.pdf

Elliot, Jill: Mi az 5E modell értékelési fázisa? Elérhető itt: <https://whatihavelearnedteaching.com/evaluation-phase-5e-instructional-model/>

Eurostat (2025): Sem foglalkoztatott, sem oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (NEET). Forrás: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training

Eurofund (2025): NEET-ek. [Elérhető: <https://www.eurofound.europa.eu/hu/topic/neets>

T. Ferreira és munkatársai (2024): Hídépítés: Közösségi alapú projektek a vidéki NEET-fiatalok részvételéért és társadalmi befogadásáért. In: F. Simões, E. Erdogan (szerk.), NEET-fiatalok az európai vidéki területeken, SpringerBriefs in Sociology, https://doi.org/10.1007/978-3-031-45679-4_2.

Van Garderen, Delinda és munkatársai (2020): Az 5E oktatási modell használata online környezetben gyógypedagógus-jelöltekkel. Journal of Science Education for Students with Disciplines. RIT Scholar Works. Elérhető: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1251757.pdf>

Kawtharani, Anwar (2024): Az oktatás jövője: Az 5 E modell megvalósítása a hatékony tanulásért! I. rész. Elérhető: <https://www.linkedin.com/pulse/future-education-implementing-5-es-model-impactful-part-kawtharani-7dvhf/>

Köiv, K., Saks, K., Paabort, H., Lendzhova, V. és Smoter, M. (2022): Szolgáltatási modell a NEET fiatalok önálló tanulásához önkormányzati szinten. Ifjúság és Társadalom, 54(2_kiegészítés), 52S-68S. <https://doi.org/10.1177/0044118X211058225>

ÖJAB et al. (2024): A vidéki NEET-fiatalok sajátos igényeinek vizsgálata közvetlen megkeresési módszerekkel.

Stea TH, Bertelsen TB, Fegran L, Sejersted E, Kleppang AL, Fyhn T (2024): A nem foglalkoztatott, oktatásban vagy képzésben nem részesülő (NEET) fiatalokat célzó beavatkozások az iskolába vagy a munkába való visszatérés valószínűségének növelése érdekében – Szisztematikus áttekintés. PLoS ONE 19(6). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0306285>

Mellékletek

1. melléklet – Teljes tanterv (EQF 3–5)
2. melléklet – Mentor útmutató
3. melléklet – Moodle platform technikai útmutató (képernyőképek, navigáció, rendszerkövetelmények)
4. melléklet – A kísérleti projekt értékelése
5. melléklet – Megvalósítási ellenőrzőlista sablon

Impresszum

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

Kiadó:

ÖJAB
Osztrák Fiatal Munkásmozgalom
Mittelgasse 16
A-1060 Bécs, AUSZTRIA
www.oejab.at
ZVR: 741400795

Back on Track

Szerkesztői hozzájárulások:

A projekt partnerei: Back on Track

A projekt partnerei:

ÖJAB
Dél-Munténia Regionális Fejlesztési Ügynökség (SMRDA)
ADEL Szlovákia
DEX Innovációs Központ zs
NERDA Fejlesztési Egyesület
Pannon Novum Nyugat-Dunántúli Regionális Innovációs Nonprofit Kft. (PANOV)
Filantrópia, a Szerb Ortodox Egyház Jótékonyági Alapítványa
PRIZMA Foglalkoztatási Lehetőségek Javításáért Alapítvány
Human Innovation Group Nonprofit Kft. (HICS)
YES Forum EWIV - Ifjúsági és Európai Szociális Munka Fórum
ipcenter.at Kft.
Stara Zagora Regionális Gazdaságfejlesztési Ügynökség (SZ REDA)
Tuzla kantoni Gazdasági Minisztérium (MPTK)
Szerb Kereskedelmi és Iparkamara (CCIS)

További információkért és letöltésekért látogassa meg
weboldalunkat: <https://interreg-danube.eu/projects/back-on-track>

Megjelenés dátuma: 2026. június